EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı:32 , Mayıs 1990

'90 1 Mayıs'ı

Sermaye cephesi haftalar boyunca yoğun bir terör estirdi. Her türlü tehditi savurdu. En yetkili ağızlardan yasaları çiğneyenleri kurşunlarız açıklamalarında bulundu. 1 Mayıs günü tüm İstanbul'u polis ve asker sürüleriyle işgal etti, helikopterlerle gözetim altına aldı.

Fakat tüm bu çabalar sonuç vermedi. 1 Mayıs kitlesel bir katılımla ve militanca kutlandı. Binlerce işçi ve devrimci yasaları ve yasakları çiğneyerek, tehditlere papuç bırakmayarak sokaklara ve meydanlara aktı. Yüzbinlerce işçi üretimi durdurarak ya da aksatarak 1 Mayıs'ı kutladı. Bu sonuç, devrimci hareket ve işçi hareketi için büyük bir başarıdır. Devletin Taksim'i ancak geniş çaplı bir seferberlikle elde tutabilmesi bile, gerçekte bizim gücümüzün bir anlatımıdır.

Bir yıl önce, İstanbul'da yaygın ve militan direnişlerle kutlanan '89 1 Mayıs'ının anlamını değerlendirirken şu gerçeğin altını çizmiştik: " '89 1 Mayıs'ı tekil bir olaydır ama", Türkiye'nin, "derin ve kuvvetli köklere sahip bir sosyal devrim toprağı" olduğu gerçeğinin, bu genel gerçeğin, özlü ve anlamlı bir ifadesidir.

'90 1 Mayıs'ı, bu genel gerçeğin çok daha açık ve çarpıcı, çok daha derin ve kapsamlı bir ifadesi oldu.

'90 1 Mayıs'ını anlamını, önemini ve derslerini yeniden yeniden değerlendirmek, anlamak ve özümsemek, yerine getirilmesi gereken önemli bir görevdir. Devrimci saflarda ve öncü işçiler arasında bunun hakettiği ilgiyi göreceği, irdelenip tartışılacağı kesindir. Zengin mesajlar ve dersler içeren bu direniş eylemini, her bakımdan değerlendirmek gerekli olmakla birlikte, biz burada bir kez daha, dikkatlerin asıl olarak, '90 1 Mayıs'ının derinden derine verdiği tarihsel önemdeki mesaja çekilmesinden yanayız. Bu güncel dersleri ya da sonuçları küçümsemek ya da ikincil önemde görmek demek değildir. Tersine, güncel dersleri ve görevleri tarihsel bir perspektife dayalı ve böyle bir sorumluluk bilinciyle, müthiş bir inanç, iyimserlik ve enerji kaynağı olan böyle bir kavrayış temeli üzerinde ele alabilmek demektir. Devrimcinin onsuz olamayacağı tarihsel iyimserliği, bugün dünya ölçüsündeki bir propaganda ile sistemli ve sürekli bir saldırı hedefi yapılıyor. Dikkate değer bir şekilde, 1 Mayıs öncesi ve sonrasında, Türkiye'de, tüm sermaye yazarları ve politikacılarının işledikleri temel tema da hep bu oldu: Dünyada ölen bir davayı, Türkiye'de bazı inatçı bağnazlar garip bir ısrarla hala yaşatmaya çalışıyorlardı. Gerici burjuva propaganda, çok bilinçli bir tercihle, güncelden çok tarihsel boyuta saldırıyordu. Hedef tarihsel bilinci, iyimserliği darbelemekti. Bunda başarılı olunduğu ölçüde güncel çaba ve enerjinin temelsiz bırakılacağı, kötürümleştirileceği iyi biliniyordu.

Bu olgu, içinden geçmekte olduğumuz tarihsel kesitin devrimci ve karşı-devrimci propagandasında, tarihsel devrimci iyimserliğin korunması ya da kırılması sorununun temel bir temayı oluşturduğunu gösterir. Onlar, sermaye cephesi, tarihsel ve güncel gerçeklerin tersyüz edilmesine dayalı bir propaganda ile devrimci iyimserliği kırmak savaşı yürütüyorlar. Bizler, devrim cephesi, nesnel ve canlı gerçeklere dayalı bir propagandayla devrimci iyimserliği sürekli işlemek, korumak, geliştirmek, pekiştirmek göreviyle karşı karşıyayız.

Tartışmasız bir devrimci kararlılığın ve yaygın bir işçi katılımının karakterize ettiği '90 1 Mayıs'ına da asıl bu açıdan bakmalıyız. '90 1 Mayıs'ı Türkiye toplumumun bağrında devrimci birikim ve enerjinin yeni bir göstergesi, Türkiye'nin bir devrim ülkesi olduğu gerçeğinin yeni bir tescili olmuştur.

Tarihsel birikimlerden, nesnel olgulardan ve olayların bugünkü seyrinden hareketle, Türkiye'nin bir devrim ülkesi olduğu gerçeği-

nin altını sürekli çizmek ve, bu ülkede zaferle taçlanacak bir devrimin dünya ölçüsünde sonuçlar yaratacağı öngörüsünü hep vurgulamak, gerçeklerden kopuk aşırı bir iyimserliğe düşmek ya da cömertçe kolay devrim hayalleri yaratmak değildir. Şüphe yok, işimiz hayli zor ve çetin. Tarihsel bir silkinişin öncüleri olmanın büyük ağırlığı var omuzlarımızda.Karşımıza yalnızca Türkiye burjuvazisi değil, bugün sosyalizm öldü histerisiyle zafer çığlıkları atan tüm emperyalist sermaye cephesi dikilecek. Düşmanlarımız Türkiye burjuvazisiyle sınırlı olsaydı, işimiz nispeten kolay olurdu. Ne ki tarih, evrensel sonuçları olabilen her devrimin dünya ölçüsünde "kutsal cephe"lerle karşı karşıya kaldığını gösteriyor. Ama eğer bu toplum, şu içinde bulunduğumuz tarihsel kesitte, dünyayı sarsacak bir toplumsal devrimin dinamiklerini ve birikimlerini gerçekten kendi bünyesinde taşıyorsa, devrimci bir patlamaya dönüşecek unsurları ve güçleri sürekli olarak içten içe biriktiriyorsa, devrimin bu nesnel yönüne ilişkin tespitlerimizde tarihsel bir yanılgıyı yaşamıyorsak eğer, o halde, bunun ötesinde her şey son tahlilde bize bağlıdır. Devrimi olağanüstü bir güç, enerji ve çabayla hızlandırmak, gerçek ve muzaffer kılmak, gösterilecek çabaya, yapılacak hazırlığa bağlıdır.

Devrimlerin kendiliğinden zafere ulaşamayacağı, nesnel gelişmelerin olgunlaştırdığı ve kaçınılmaz kıldığı devrimci patlamaların, eğer öznel güçler ve hazırlıklar yeterli değilse muzaffer sonuçlara varamayacağı, toplumu belki temellerinden sarsacağı ama yine de yıkamayacağı, devrimci öğretinin basit bir gerçeğidir. Devrimler tarihinden süzülmüş bu basit gerçeği, her devrimci iyi kötü bilir. Ama bir devrim ülkesinde bunu sıradan bir öğreti dersi olmaktan çıkarıp derinden derine sindirmek gerekir. Bu bilinci "içselleştirmek", bitmez tükenmez bir çabaya dönüştürmek gerekir. '90 1 Mayıs'ı aynı zamanda devrimin öznel koşullarını yaratmakta ne kadar yetersiz olduğumuzu da göstermiştir. Nesnel olanaklar ile öznel hazırlık arasındaki uçurumu sergilemiştir. Evet, yüzbinlerce işçi 1 Mayıs'ın sosyalizmle özdeş sayıldığı ve "komünistlerin bayramı" olarak sunulduğu bir ülkede 1 Mayıs'ı kutlamıştır. Ama öte yandan, işçi yığınları bunu büyük ölçüde kendiliğinden, mücadele isteklerinin bir ifadesi ve sınıf sezgilerinin bir sonucu olarak, örgütsüz ve önderlikten yoksun olarak yapmışlardır. '90 1 Mayıs'ının güncel derslerini de asıl olarak bu yönüyle değerlendirmemiz gerekiyor.

Devrimci hareket bir kez daha tüm gerici sermaye cephesini şaşkınlığa, öfkeye ve kaygıya düşüren övgüye değer bir kararlılık sergilemiştir. Militan bir tutumun ve tehditlere meydan okumanın bir ifadesi olarak Taksim'e, 1 Mayıs alanına çıkmaktaki ısrarı da bunu kanıtlar. Ama bu aynı tutum, öte yandan işçi sınıfı hareketinden kopukluğun, bu hareketin bünyesindeki devrimci enerjiyi hareket geçirme bilincinden yoksunluğun, bu temel görev karşısındaki yeteneksizliğin de bir yansımasıdır. Taksim'e çıkışın tek taraflı abartılmasını, her türlü esnek eylem taktiğini dışta bırakacak bir katılıkta mutlaklaştırılmasını, bu yönüyle de ele almak gerekiyor.

'89 1 Mayıs'ında da sermayenin kolluk kuvvetleri 1 Mayıs alanını işgal etmişlerdi. Ama tam da bu yolla, tüm İstanbul'un eylem alanına dönüşmesini kolaylaştırmış, fabrikalardaki eylemleri ise bütünüylü sineye çekmek zorunda kalmışlardı. Bu yılın 1 Mayıs'mda yeniden gerçekleşen bu durumu, devrimciler bilinçli olarak hesaba katmalıydılar.

Sermaye cephesi bugüne kadar 1 Mayıs'ı yok saymak ve her yolla engellemek yolunu tuttu. Devrimci hareketin gösterdiği kararlılık bu çabayı boşa çıkarmış bulunuyor. Artık 1 Mayıs "işçi bayramı" olarak yaygın "kabul" görüyor. Koçlar, Demireller, Ilıcaklar bile yasallaşmasını istiyorlar. Bu, devrim ve işçi hareketi için önemli bir başarıdır. Şimdi yeni bir dönem başlıyor. Burjuvazi zorunluluklar karşısında tutumunu değil, taktiğini değiştirmiştir. Kaba yöntemlerle yasaklamak yerine ince ve sinsi yöntemlerle içi boşaltılmış, devrimci ruhundan ve anlamından yoksun bırakılmış, "terbiye" edilmiş bir 1 Mayıs hedefliyor. SHP, Türk-İş bürokratları ve solun terbiye edilmiş kesimleri daha şimdiden bu misyona soyunmuş bulunuyorlar.

Artık devrimci hareketi yeni bir görev, yeni bir sınav bekliyor. Terbiye edilmiş 1 Mayıs taktiğini boşa çıkarmak, 1 Mayıs'ı, işçi sınıfının tüm sermaye ve gericilik dünyasına karşı bir mücadele günü olarak yaşatmak...

EKİM

'90 1 Mayıs'ı ve dersler

1 Mayıs 1990'na hazırlıklarımız Nisan ayının ilk günlerinden itibaren başladı. Bizim için 1 Mayıs ve 1 Mayıs kampanyası sınıfla bağları daha da geliştirip pekiştirmek, bilinçlilik ve örgütlülüğü daha üst bir noktaya sıçratmak, sermaye ve düzenine karşı, sınıfın etkili ve toplu bir karşı koyuşunu sağlamak ve sınıf içinde günden güne daha yaygınlık kazanan "genel grev"in bir provasına dönüştürmekti.

Bu konuda "Ekim İstanbul Örgütü" adına ilk olarak da çeşitli sendikalara bağlı 40 civarındaki şubenin ve öncü, ileri yüzlerce işçinin katıldığı bir toplantıda dağıtılan bildiride bu perspektif açıklanmıştı. (8 Nisan'da bir düğün salonunda yapılan toplantı). Bizim için önemli olan 1 Mayıs'ı sınıfın kitlesel ve militan bir şekilde kutlaması idi. Bu bakış kampanyamızın eksenini oluşturdu. Faaliyetlerimiz, pratik adımlarımız bu doğrultuda oldu. Çağrımız "üretimi durdurup, alanlara taşmak", " İstanbul'un değişik işçi merkezlerini 1 Mayıs alanlarına çevirmek"ti. Bu konuda çeşitli dergiler ve örgütlerin Taksim'i mutlaklaştıran görüşüne katılmıyorduk. Bizce önemli olan işçi sınıfının üretimden gelen gücünü kullanıp, üretimi durdurması ve o muazzam gücün farkına bir kez daha varmasıydı. Tek tek bireylerin değil, bütünü ve ya bütüne yakın bir kesimi böyle bir harekete çekmektir. Bu doğrultuda çalıştık. Başta merkezi bildirilerimiz olmak üzere hazırladığımız afiş, pul ve kuşalamalarla bir çok işçi semtinde 30 Nisan sabahı fabrika kapılarında, vardiya girişinde ve çeşitli fakültelerde yaygın bir ön çalışma yaptık. Bu yaygınlık örgütümüz EKİM'in oluşturulmasından bu yana proletaryanın başkentinde (İstanbul) yürüttüğümüz en geniş kampanyaydı. Kampanyanın pek çok yararı oldu. İlişkilerin geliştirilmesi, pratik tecrübenin gelişmesi, kadroların pratik içinde sınanması, yeteneklerinin ve niteliklerinin daha yakından tanınması ve bundan sonraki süreçte bu yetenek ve niteliklerine uygun alanlarda faaliyet yürütmeleri vs. vs.

Bütün bu ön çalışmalardan sonra, alınan kararlar doğrultusunda üretim alanlarında üretimin durdurulması ve alanlara taşılması, gençlik ve diğer kesimlerdeki gücümüzün ise Belediye-İş sendikasının İstanbul'daki şubelerinin toplanma alanı olarak belirlediği Tarlabaşı caddesinde toplanması ve buradan da Taksim'e girilmesi için çaba sarfettik. Ama sermayenin faşist diktatörlüğü son yıllarda sürekli bir hale getirdiği alanların, özellikle de Taksim alanının işgal edilmesi nedeniyle bunu gerçekleştiremedik. Taksim ve civarlarındaki tüm çabalara rağmen geçen yılki boyutta eylemler yapılamadı. Bütün tedbirlere rağmen Kasımpaşa, Dolapdere ve Harbiye'deki gösterileri engelleyemediler. Daha yaygın eylemlerin olmamasının nedeni ise, geçen 1 Mayıslardan çıkardıkları derslerin bir sonucu giriş-çıkışını tuttukları bölgenin çapını genişletmiş olmalarıydı. Diğer illerden getirdikleri takviye kuvvet dışında, yaygın gözaltılar, daha büyük gösterilerin yapılmasına engel oldu. Bütün bunlara rağmen hedeflenenler tam olarak gerçekleştirilmese de yasakların çiğnenmesi, tehditlerin para etmemesi herşeyden önemlisi, sınıfın üretimi durdurması esas gücün nerede ve kimde olduğu sorununu ortaya koymuş ve cevaplamıştır.

1 Mayıs 1990'ın verdiği asıl ders de budur.

Y.Can

Yoldaşlara ve okurlara

1 Mayıs eylemleri ile ilgili ilk haber ve yorumları aldık. Bir kısmını bu sayıda belli kısaltmalarla yayınlıyoruz. Elimize geçenlerin önemli bir kısmı Taksim civarındaki yakalanmalar ve gözaltındaki olaylarla ilgiliydi. Bunları anlamlı bulmadığımız için yayınlamıyoruz. Fabrikalardaki kutlamalarla ilgili olarak ise yazık ki pek bir şey alamadık. Ayrıca aldığımız ilk yazılar, eylemin hemen ardından kaleme alındığı için yorum bakımından hayli zayıf durumda. '90 1 Mayıs'ının bir çok yanıyla irdelenmesi ve derslerinin özetlenmesi gerektiği görüşündeyiz. Buna ilişkin yazılar alacağımızı ve gelecek sayımızda yayınlayacağımızı umuyoruz.

EKİM

Daha büyük mücadelelerin habercisi

Devrimci emek güçlerinin 1 Mayıs'ı kutlama istem ve çabaları, sermaye güçleri tarafından bir kez daha baskı, santaj ve tehditle engellenmek istendi. Yine sermaye güçleri 1 Mayıs'ın kitlesel bir başkaldırıya dönüşmemesi için uzlaştırmacı kollarını da devreye soktular. Türk- İş ve SHP 1 Mayıs'ı salon toplantılarıyla geçiştirmeye çalışırken, sermayenin hizmetinde olan ve emek güçlerinin ihtilalci mücadelesini saptırma görevini üstlenen TBKP reformistleri, tüm dikkatlarin 1 Mayıs'ın devrimci bir tarza kutlanması üzerinde yoğunlaştığı Nisan ayı ortalarında, 141-142 ve 163'ün kaldırılması için kampanya başlattılar. "Demokrasi" dilenen bildiri, afiş, ilan, imza ve yardım kampanyalarıyla devrimci kamuoyunun dikkatini 1 Mayıs'tan uzaklaştırmaya çalıştılar. Ve kendi tabanlarına 1 Mayıs'a katılmayı yasakladılar.

Sermaye güçlerinin tehditlerine, uzlaşmacı, saptırıcı çabalarına rağmen, işçi sınıfı ve diğer emek güçleri yılmadı. '90 1 Mayısını adına uygun bir tarzda kutlamak için toplantılar düzenlendi. Afişler yapıldı, bildiriler dağıtıldı, duvar yazıları yazıldı. 1 Mayıs gerilimi doğal olarak en yoğun bir şekilde İstanbul'a yaşandı. 40 kadar sendika şubesince oluşturulan platform toplantılarında 1 Mayıs'ın devrimci bir tarzda kutlanması tartışıldı. Fabrikalarda üretimi durdurma ve meydanlarda (Taksim'de) kutlama ekseninde yapılan tartışma Belediye-İş başkanı H.Bal'ın 1 Mayıs'ta Taksim'e çağrısıyla noktalandı. Bu çağrıya 15 bin dolayında işçi, öğrenci, aydın katıldı. Kendilerinden çok daha kalabalık ve tepeden tırnağa kadar silahlı olan sermaye milislerine karşı silahsız olarak ve gücünü sadece devrim ve sosyalizme inancından alarak binlerce insan meydanlara yürüdü. Polisin vahşi saldırı ve rastgele toplama taktiği sonucu Taksim meydanına girilememesi bu eylemin önemini azaltmaz. Yakınlarıyla akşama gelmemek üzere vedalaşarak evinden çıkan binlerce işçi, öğrenci, aydın Türkiye'deki devrim ve sosyalizm mücadelesinin yarattığı birikimdir. Bu enerjinin politik ve örgütsel sorunlar yüzünden yeterince kullanılamaması ise ayrı bir sorundur. Ve biz komünistler bu sorunu kökten çözme göreviyle karşı karşıyayız.

Örgütümüz 1 Mayıs öncesinde militanca çalıştı. 1-2 istisna hariç, hedeflenen tüm fabrika ve mahallelerde yüzlerce afiş, binlerce bildiri ve pul yapıldı. Ajitasyon eylemlerinin yoğunlaştığı Nisan sonlarındaki dini bayram nedeniyle fabrikaların tatil olması sonucu mahalli çalışmalara hız verildi. Bağcılar-Esenler, Levent-Gültepe-Kuş-tepe, Kağıthane, Topkapı-Davutpaşa civarı, Ümraniye-Dudullu yöresinde ön hedefler doğrultusunda afişler yapıldı, bildiriler ve pullar dağıtıldı

Tertip Komitemizin aldığı karar uyarınca, büyük fabrikalarda çalışan yoldaşlarımız fabrikalarındaki olanakları değerlendirecekler, onun dışındaki yoldaşlarımız ise sendikalar platformunun çağrısına uyarak Taksim'e gidecekti. Yoldaşlarımız kararlara uygun olarak tam saatinde Tarlabaşında oldular, ama dışımızdaki örgütlenmelerin sonradan değerlendirilecek kararsızlıkları, nedeniyle beklenen coşku yaşanmadı. Her şeyi göze alıp alana yürüyen devrimciler bekledikleri coşkuyu yaşamadıkları için bir ölçüde hayal kırıklığına uğradılar. Eyleme katılan yakalanan ve yakalanmayan yoldaşlarımızın bu konuda değerlendirmeleri olacaktır sanıyorum.

Taksim eylemi kararı dışımızda alınmıştı. Alman karara uyduk. Gerek alanda, gerekse toplama merkezlerinde beklenen direnci göremedik. Olduğumuz yerlerde direniş ruhunu yükseltmeye çalıştık. Bunda başarılı da olduk. Sonuçta hiçbir yoldaşımız oraya boşa gitmedi. Olumlu ve olumsuz yönleriyle yığınlarca deneyle geri dönüldü.

Ordu ve polisin tüm gücünü Taksim ve çevresine yığmaları sonucu fabrikalarda 1 Mayıs kutlanması için nispeten rahat bir ortam oluştu. Birkaç fabrika ve işyerinde sokağa taşıldı. Genelde fabrikaların dört duvarı arasında kalmasına rağmen, yüzbinlerce işçi üretimi yavaşlatarak, veya dinlenme zamanlarında toplanarak 1 Mayıs'ı kutladı. Bu da gelecek 1 Mayısların fabrikaların dışına taşacağının ve tüm meydanların 1 Mayıs alanı haline dönüştürüleceğinin habercisidir.

Bundan sonraki 1 Mayıs'lara daha örgütlü , planlı işçi yığınlarıyla birlikte ve militanca kutlanacağına inanıyoruz. 1 Mayıs direnişinin sadece ilgili günden ibaret olmaması bu coşku ve ruhun değişik alanlara da kaydırılarak sürdürülmesini hedefliyoruz.

K.Yayla

İstanbul'da 1 Mayıs'a hazırlık

Nisan ayı içinde bir komite oluşturarak çalışmalara başladık. Öncelikle 40 sendika şubesinin 1 Mayıs'la ilgili olarak düzenlediği "Şubeler Platformu" toplantısına katılmayı ve bu toplantıda 1 Mayıs bildirisi dağıtmayı kararlaştırdık.

Toplantıya 500'ün üzerinde sınıf bilinçli işçi ve temsilci katıldı. 1 Mayıs'la ilgili ateşli konuşmalar yapıldı. 1 Mayıs'ın ne pahasın olursa olsun Taksim'de kutlanması yönündeki görüşler ağırlıktaydı. Bu toplantıda net bir karar alınmadı. Biz, toplantıyı düzenleyen Hava- İş sendikasının salondaki görevlilerin müdahale etmesine rağmen bildirimizi dağıttık.

Daha sonraki toplantılarımızda 1 Mayıs öncesi 10 günlük tatil gözönünde bulundurlarak üretim alanlarına yönelik propaganda çalışmalarımıza Nisan'ın 16'sından itibaren başlamayı kararlaştırdık.

Komite üyeleri bağlı bulundukları örgütsel birimlerle koordineli olarak yoğun bir propaganda çalışmasına başladı.

Belli fabrikalar, belli işçi semtleri somut hedefler halinde tespit edildi. Bu somut hedeflere ulaşabilecek güçler belirlendi ve vakit geçirmeksizin 1 Mayıs propaganda çalışmalarına başlandı.

Belirlenen bu hedeflere binlerce bildiri, binlerce pul atıldı. İstanbul'un her tarafına yüzlerce 1 Mayıs afişi asıldı. Yüzlerce pullama yapıldı.

Bu yoğun çalışmalarımız sayesinde hem sınıf bilinçli işçilerin, hem de devrimci çevrelerin dikkatlerini üzerimizde topladık. Her tarafta "EKİM" imzalı bildiri ve afişlerle karşılanan bu kesimler "EKİM" neyin nesi olduğunu araştırmaya koyuldu. Bazıları şaşkınlık içinde "Bunu beklemiyorduk!" demek zorunda kaldılar. Bu sırada yeni taraftarlar da kazandık.

Böylesine yoğun bir çalışma yapmamıza rağmen azami dikkati ve uyanıklığı göstererek polis ve jandarmayı atlatmasını bildik. Hatta bazı yerlerde görevliler afişlerimizi sökerken, biz arkalarından yeniden yapıştırdık.

En işlek yerlere afişlerimiz asıldı. Belirlenen semtlerde kapı altlarından bildirilerimiz atıldı. Belirlenen fabrikalarda iş girişinde işçilere elden bildirimiz dağıtıldı.

Bu çalışmalarımız İstanbul'da yaygın biçimde sürdürüldü. Komitemiz hem bu çalışmalar içinde faal olarak çalıştı, hem de 1 Mayıs'ta örgütümüzün tavrını belirledi.

1990 1 Mayıs'ında tavrımız şu olacaktı: "sınıf içindeki güçlerimiz iş yerlerinde 1 Mayıs kutlamalarına katılacak, eğer üretimi durdurabilirlerse sınıfı alanlara taşıma yönünde insiyatif koyacaklardı.

Büyük fabrikalar dışındaki güçlerimiz ise şubeler platformuna katılan bazı sendikalarla birlikte 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlayacaktı.

Aldığımız karar gereği 1 Mayıs günü büyük fabrikalar dışındaki güçlerimizi Tarlabaşı'ndaki toplanma yerine ulaştırdık.

Ama uygun olmayan, önceden tahmin edilemeyen nedenlerden dolayı, gelen tutuklandığı için kortej oluşturulamadı. Bazı yoldaşlar tutuklandı.

Daha kapsamlı ve kollektif değerlendirmeyi daha sonra ileteceğimizi umuyorum.

Komite adına bir üye

Sendikaya rağmen 1 Mayıs'ta direndik

İstanbul proletaryası olarak bu yıl 1 Mayıs'ı geçmiş 1 Mayıs'lardan çıkardığımız derslerden de yararlanarak daha anlamlı kutladık. Üretimden gelen gücümüzü kısmen de olsa kullandık. Herkes bunu ileriki mücadeleler için umut ve heyecan verici bir gelişme olarak görmelidir. Kazlıçeşme, Cola, Tekel, Belediye, Metal ve yol işçilerinin tavrı bunun açık ve somut bir kanıtıdır.

Sosyalist basın ve sol örgütlerin tavrı genelde 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak olmasına rağmen beklenen gerçekleşemedi, gerçekleşemezdi. İşçi sınıfından kopuk, işçi sınıfını örgütleme diye bir sorunu olmayan bir örgüt bugünkü sermaye iktidarıyla gerçek anlamda bir mücadeleye giremez. Taksim'de ısrar elbette militan bir tutumun ifadesidir ve bu küçümsenemez. Genel olarak Türkiye devrimci hareketi bu 1 Mayıs'ta da militan bir tutum izledi. Fakat önemli olan, bu tutumu işçi sınıfı hareketini yükseltmenin bir aracı olarak

(Devamı s.33'de)

Ankara'da 1 Mayıs

Devletin önceden aldığı tüm önlemlere rağmen, olanaklarımızı sonuna kadar kullanarak 1 Mayıs kampanyasını merkezi olarak hazırlanan bildirileri dağıtarak, afiş ve kuşlama yaparak sürdürdük. Hedefimiz işçilerin yoğun olduğu gecekondu mahalleleri oldu. Yirmiye yakın semtte faaliyet sürdürdük. Afişlerimizin büyük bir bölümü hala duruyor. Bizden başka da afiş, bildiri dağıtan pek olmadı. Herkes İstanbul'a yönelik faaliyet sürdürdü.

Türk-İş'e bağlı 10 işyerinde yarım saatten 2 saate varan iş bırakmalar oldu. Bildiri okumaya gelen sendika ağalarıyla işçiler arasında toplusözleşme üzerine tartışmalar çıktı.

Son bir yıldır devrimcilere karşı sürdürülen tutuklama kampanyasının 1 Mayıs öncesi de devam etmesi, 1 Mayıs'ın adına layık kutlanmamasını beraberinde getirdi. Bir kere daha görüldü ki; sağlam illegal temellere oturmayan mücadele verimli olmaktan ziyade zararlı oluyor.

Ankara'da 1 Mayıs'ın sönük geçmesinin (ki burjuvazinin beklentisi bunun tam tersiydi) en önemli nedeni, öğrenci gençliğin esas alınması idi. Gençliğin çoğunun bayram sonu dönmemesi, faaliyetlerinin merkezi olarak gençliği seçen hemen herkesin eylem planlarını büyük ölçüde uygulanmaz duruma getirdi. Bu çok öğretici bir durum oldu bizim için.

Bir nedenle, devrimci gruplar arasındaki diyalog bozukluğu, dar görüşlülük, grupçuluk özellikle de 1 Mayıs'ın 100.yılının anlam ve önemine uygun bir mücadelenin önünde engel oldu; sönük geçmesine neden oldu. Birlikte daha güzel, daha anlamlı şeyler yapılabilirdi.

Bizim için bu 1 Mayıs yeniden toparlanmanın, güçlerimizi pratik içinde denemenin ve yeni sınıf ilişkilerinin yolunu açamanın vesilesi bir eylem niteliğine dönüştü. Önceden tesbit ettiğimiz ileri işçilerin evlerine bıraktığımız bildirilerimiz, işyerlerinde belli ölçülerde gündeme girdi. Arkadaşlarımızın hem örgüte, hem kendilerine olan güvenlerini daha da pekiştirdi. Eksik ve zaaflarımızı açığa çıkardı. Özellikle de fabrikalara basın dağıtım ağımızın çok çeşitli olması gerektiğini öğretti.

Metin Gürdallı
Ankara

1 Mayıs kutlandı!

'90 1 Mayıs'ı "sıcak" günler yaşattı. İşçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki bu hesaplaşma gününe örgütümüz, geniş bir kampanya ile hazırlandı. Ağırlıklı olarak işçilerin yaşadığı semtlerde ve gençlik içinde yaygın bir bildiri-afiş-kuş-pul dağıtımı gerçekleştirildi. Bu yıl 1 Mayıs'ta geçen yıl olduğu gibi yine Taksim mi, başka yerler mi? sorusu gündemdeydi. Taksim'e çok büyük manevi değerler yükleyip, mutlaka Taksim demek de, sadece üretim durdurulsun demek de yanlıştı. Bu konudaki doğru tutum üretimi durdurma ve bütün alanları 1 Mayıs alanına çevirme idi ve gerçekten de yaşama geçen bu oldu. Burjuvazi İstanbul'u polise işgal ettirse de, 1 Mayıs kutlandı. İstanbul'un tamamında sıkı polisiye tedbirler alınmasına, Taksim-Tarlabaşı civarında polisin her geleni gözaltın almasına rağmen göstericiler yine Taksim'e doğru yürüyüşe geçip, polisle çatıştı. 1 devrimci ağır yaralandı, onlarcası yaralandı, ama insanlar burada polisten kaçsalar, iki sokak ötede tekrar toplanıp gösteriyi sürdürüyorlardı.

Geçen yılların 1 Mayıslarından farklı olarak, bu yıl harekete işçi sınıf damgasını vurdu. Kitleler işçi sınıfın çoşkusunu, enerjisini, üretimden gelen gücünü gördüler. Fabrikalar dışında ,alanlarda da işçiler yine çoğunluktaydılar.

1 Mayıs sabahı organizasyon bozukluğundan binlerce kişi Taksim civarında, kortej ararken gözaltına alındı. Bu konuda artık daha dikkatli davranmak gerekiyor. Büyük bir coşku ve özveriyle gelen insanları böyle boş bırakmamak gerek.

1 Mayıs'ta gözaltına alınanların sloganlar ve marşlar ile 1 Mayıs'ı kutlamaları da olumlu bir davranıştı.

'90 1 Mayıs'ı bir yanda devleti rezil ederken bir yanda kitlesel ve militan mücadelelere sahne oldu. Bu yıl üretim durdurulması geçen yıllara göre büyük bir kazanımdır.

5 Mayıs 1990
Genç Ekimciler adına
H.Can, Y.Dost

İzmir'de 1 Mayıs

'90 1 Mayısının birinci dezavantajı, '89 yılı son aylarında Dogu Avrupa'daki "sosyalist" etiketli bürokratik rejimlerin peşpeşe ve gürültüyle yıkılması sonucu kapitalist dünyadan estirilen anti-komünist rüzgarlardı. Sınıfın mücadele azim ve kararlılığını olumsuz yönde etkileyen bu uluslararası gelişmelerin yanısıra, Türkiye işçi sınıfının kendi durumundan kaynaklanan dezavantajları da sözkonusuydu. 1 Mayıs yaklaşıyorken işçilerin üretimden gelen gücünü kullanarak alanlara çıkmasının korkusu tüm sermaye çevrelerini sarıyordu. Türk-İş 'in hain yöneticileriyle hükümetin ilgili bakanları arasında bir dizi gizli-açık görüşmeler gerçekleşti. İşçilerin mücadele bilincinin bulanıklaştırılmasına, kavga kararlılığının kırılmasına özel önem verildi. 1 Mayıs'a sahip çıkma istemi boş bir bildiriyle geçiştirilmeye ve yozlaştırılmaya çalışıldı. Tüm iktidar çevreleri her türlü caydırıcı tehditlerini bu yıl da defalarca tekrarladılar. Burjuva basının yazarları korku psikolojisi içine sokmak için aldatıcı ve caydırıcı yayınlarını açık ve sinsi biçimde sürdürdü.

Bütün bunlara rağmen İstanbul'un yiğit devrimci işçileri devrimci gençlerin desteğinde emeğin haklı kavgasının nasıl yükselebileceğini bir kez daha dosta düşmana çok anlamlı bir şekilde gösterdiler. Kapitalist dünyada estirilen anti-komünist rüzgarlara ve faşist diktatörlüğün çok yönlü karşı saldırılarına rağmen yoğun ekonomik ve siyasal baskının altındaki işçiler İstanbul'un bir değil, bir çok yerinde alanlara çıkarak devrimci şiarlarını haykırdılar. Devletin güçlerine korkulu anlar yaşattılar. İstanbul'un yiğit devrimci proletaryasını selamlıyoruz, kutluyoruz ve ondan öğreniyoruz.

İstanbul proletaryası bu gözüpekliği gösterirken, militan mücadele geleneği ve politik sınıf bilinci ve örgüt açısından ondan hayli geri olan İzmir proletaryası, yazık ki bu yıl da 1 Mayıs'ta militan eylemler ortaya koyamadı. Mart-Nisan ayı boyunca sınıfın içinde bulunduğu atmosferi gözlemlediğimizde bunun böyle olacağını kestirmek hiç de zor değildi.

Şubat ayında gerçekleşen Yeniçeltek katliamının sınıfta yarattığı öfke, baharla birlikte yoğunlaşan toplu işten çıkarmalarla daha da pekişiyordu. Türk-İş ağalarının engelleme çabalarına rağmen onbinlerce işçinin katılımıyla gerçekleşen ve genel grev isteminin coşkulu bir biçimde haykırıldığı Zonguldak mitingiyle, İstanbul'da gerçekleşen mitingler bunun bir ifadesi idi. Bu aynı dönemde yeni bir boyut kazanan Kürt ulusal hareketi gericiliğin itibarını ayaklar altına alarak sınıf hareketini olumlu yönde etkileyen bir başka etken oluyordu.

Ülke genelindeki bu olumlu gelişmelerin İzmir'e yansımaması reformizmin sınıf üzerindeki güçlü etkisinden ötürüdür. Sınıfın İstanbul mitinglerinde devrimci şiarları yükselttiği dönemde İzmir'de Hava-İş sendikasının düzenlediği ve Gaziemir'de gerçekleşen yürüyüşte hiçbir tanıtma ve çağrı çalışması yapılmadan adeta işçi ve devrimcilerden gizlendi. İki bin işçinin katılımıyla gerçekleşen yürüyüşte işçilerin en sıradan istemlerini haykırmalarını engelleyerek pasifize edildi. Yine bir çok sendikacının tabanın zorlaması sonucu bir araya gelerek daha güçlü bir eylem düzenleme çabaları sonuçsuz kalmış, Petrol İş ve Belediye- İş'in dostlar alışverişte görsün diye 22 Nisanda miting düzenleme başvuruları devletin yetkililerince kabul görmeyince reformistler eylemsiz kalmanın gerekçesine kavuşarak rahatlamışlardı. Bu ipe un serme ve oyalama taktikleri sınıfın kendi gücüne olan zayıf güvenini iyiden iyiye sarsmış, 1 Mayıs'a bozulmuş bir moralle girilmesine yolaçmıştır.

EKİM Hareketi saflarındaki devrimciler, öncü işçiler bu karamsar atmosferin kırılması için olanca güçleri ile seferber oldular. Nisanın ikinci yarısında propaganda, ajitasyonlarını hızlandırarak sürdürdüler. 1 Mayıs'a ilişkin propaganda ajitason faaliyetimiz geçen yıla kıyasla çok daha yaygın, gözüpek ve etkiliydi. Geçen yıl işçi semtlerinde daha çok kapılara atılan bildiri ve el ilanlarımız, bu yıl işçi servislerinde, fabrika önlerinde, işçi kahvelerinde doğrudan doğruya işçilere dağıtıldı. İşçi militanların 1 Mayıs'a doğru gemiyi azıya alan polis ve jandarmayla çatışmayı göze alarak sürdürdüğü bu faaliyet, işçilerin geniş

kesimlerince coşku ve heyecanla karşılandı, destek ve ilgi gördü, birçok yerde işçi ve emekçiler bildirilerimizi dağıtmak üzere topluca aldılar, ya da faaliyete katılma isteğini duydular.

Buca belediye garajından çıkan 70 otobüs sabahleyin resmi kolluk kuvvetlerinin şaşkın bakışları arasında bildiri, el ilanları ve afişlerimizi taşıyarak sefere çıkıyordu. Gece otobüslere girmeyi başaran eylemci yoldaşlarımız otobüslerin içine bol miktarda bildiri ve el ilanları bırakarak şöförlerin arkasındaki ilan panolarını afişlerimizle donatmışlardı. Eylemin gerçekleştiği alanlara sürüler halinde üşüşen polis ve jandarma birlikleri eylemcilere bulamamanın hıncını sıradan insanlardan çıkararak, bu faaliyetlerden ne denli korktuklarını ele veriyorlardı. Karşıyaka iskelesi, Kemeraltı, Basmahane gibi kitlelerin yoğun olarak bulunduğu alanlarda uçuşan el ilanlarımız devrimci çevrelerce sevinçle karşılanıyordu.Bizzat katılan militanları eğiten, onların insiyatifini geliştirerek kendilerine olan güveni artırarak ve militan mücadele ruhunu pekiştiren bu faaliyetler, bizzat tanığı olan ya da sonradan öğrenen işçilere güven ve moral aşılamakla birlikte, devletin güçlü olduğu ve 1 Mayıs'ta alanlara çıkmanın mümkün olmadığı şeklindeki düşünceyi dağıtmaya yetemezdi. Faaliyetlerimizi yürütürken bunun bilincindeydik. Reformizmin öteden beri oldukça etkin olduğu bölgemizde bu kadarıyla işçileri alanlara çekmenin mümkün olmayacağı önceden belliydi. Sermayenin faşist diktatörlüğü İstanbul'da sınıftan aldığı dersi İzmir'de alamadı. Ne var ki işçiler İzmir'de bütünü ile sessiz ve hareketsiz de değildi.

Toplu sözleşmesi çıkmaza giren 12 bin belediye işçisi reformist sendikacıların tüm oyalayıcı yasak savıcı çabalarına rağmen 1 Mayıs günü belirgin bir şekilde işi yavaşlattılar. Belediyeye ait atölyelerde çalışan 700 işçi saat 10-13 arasında işi bırakarak günün anlamını, önemini belirten konuşmalar yaptılar.

Yaşasın 1 Mayıs, işçiler elele genel greve, işçiler birleşin iktidara yerleşin vb. sloganlar attılar. Örnekköy'de toplanan temizlik işçileri gün boyunca çalışmayı redderek işi durdurdular, Cevher dökümdeki 300 işçi 3 saat boyunca işi durdurdu. İşyeri bahçesinde toplanılarak, günün önemi belirtilerek konuşmalar yapıldı.

Ege Üniversitesi'nde 90 öğrenci polis kordonuna rağmen 1 Mayıs'ı kutlarken İzmir'in en politize olmuş Petkim işçisi reformist sendikacıların sayesinde 1 Mayıs'ta pikniğe çıkmakla yetindiler.

1 Mayıs'a sahip çıkma eğilimini ifade eden iş bırakma, ya da yavaşlatma türünden eylemlerin sayısı bunlarla sınırlı değil. Ne var ki işçilerle birlikte olmayışımızın burukluğunu gidermiyor. 1 Mayıslarda işçilerle birlikte alanlarda olamayışımızın nedenlerini biliyor olmamız da duyduğumuz burukluğu hafifletmiyor. Görev ve sorumluluğumuz mevcut durumu anlayıp, tanımlamaktan öteye onu değiştirmektir. Ekimciler olarak değişik çevre ve iş yerlerinde sınırlı sayıda emekçi ve gencin katılımıyla yasadışı bir gösteri düzenlememiz pekala olanaklıydı. Böylesi bir eylemi kıyıda köşede yapmak aklımızdan bile geçmez. Kaçak güreş olarak değerlendirdiğimiz böylesi bir eğilimin, kendini tatmin eden öteye bir anlam olamazdı. Merkezi bir alanda düzenin güçleri ile kıyasıya çatışmayı göze almak ise; sınıf üzerinde olumlu siyasal bir etki bırakmaya yetecek bir katılımı getiriyordu. Bu tür eylemlere, eylemin sınıf ve kitle hareketi üzerindeki siyasal etkisi açısından yaklaşıyoruz. Sınıf ve kitle hareketi üzerinde olumlu bir etki bırakarak onun güçlendirilmesi söz konusu ise bedel ödemekten çekinmeyiz, bedel kaygusu ile eylem yapmaktan geri durmayız. Zira ilerlemenin bedelsiz olamayacağını biliyoruz. Genel politik ortamının geniş kitlelerin katılımına olanaksız kıldığı bölgemizin öznel koşullarında, sınıfı seyirci bırakan, sınırlı sayıda militanın katılımıyla gerçekleşen bir gösteri diktatörlüğe kendi gücünü kanıtlama ve yığınların korkusunu pekiştirmenin ortamını yaratacak, gelecekteki kitle eylemlerinin olumsuz yönde etkileyecekti. Dahası, sınıfın uzun vadeli çıkarları açısından anlamlı olan bir çok olanak da heba olacaktı. Söz konusu olan sınıfın üretimden gelen gücünü örgütleyerek sermayenin karşısına dikmektir. Bir grup militanın korsan eylemine baş vurmayışımız bundan ötürüdür. Bundan böyle de bütün güç ve olanaklarımız sınıfın üretiminden gelen gücünü harekete geçirmeye yönelik olacaktır. Bu mutlaka başarılacaktır.

EKİM
İzmir İl Komitesi

Merkezi 1 Mayıs bildirimizin metnini yayınlıyoruz.

Yasağı çiğneyin, 1 Mayıs'ı kutlayın!

Yaklaşan 1 Mayıs'la beraber sermaye cephesinin korkuları da yoğunlaşıyor. Büyük işçi merkezleri başta olmak üzere dört bir yanda silahlı güçlerini alarma geçirmeleri bundandır. Tüm kurumları ve propaganda aygıtlarıyla terör demagojisi eşliğinde terörü yoğunlaştırması bunun içindir. Korkuyorlar... Çünkü 1 Mayıs, dünya işçilerinin birlik ve dayanışmasını, sermayeye karşı topluca mücadelesini ifade ediyor. Sermayenin vahşice baskı ve terörüne rağmen insanlık tarihine kazınmıştır. Kan ve can bedeli bunu kazanan işçi sınıfı, yüzyılı aşkındır dünyanın dört bir yanında bu zaferini coşkuyla kutluyor. Tekelci burjuvazinin T.C. patentiyle hükmettiği bu ülkede hala yasak.

Bu yasağı çiğnemek bize düşüyor.

Geçen yıl, korkakların son andaki ihanetine rağmen yasağı çiğnedik. Silahsızdık, silahla üzerimize geldiler; şehit verdik ama boyun eğmedik. 1 Mayıs'ın militan geleneğini faşist zorbalığa çiğnetmedik, çiğnetmeyeceğiz! Bu yıl da çiğnenecek olan burjuvazinin yasağı olacak. Hem de daha kitlesel, daha militanca!

Arkadaşlar,

Yürürlükteki sistemin acılı sonuçlarını hergün yaşayarak görüyoruz. Çalışabilen her üç kişiden birimiz işsizken, bir yılın yalnızca 18 gününü kendimiz için, gerisini parababaları için çalışıyorsak, sağlıksız ve eğitimsizsek, her gün beşimiz iş cinayetlerine kurban gidiyor, onumuz sakatlanıyorsak kapitalist sistemde yaşadığımız içindir. Çünkü kapitalist sistemde üretim ve tüm toplumsal yaşam, insanın ihtiyaçlarına göre değil, bir avuç asalağın azami karına göre düzenlenip yönlendiriliyor. Ve bugün ulusal kimliklerine sahip olmak, uluslar topluluğunun onurlu bir üyesi olmak istiyorlar diye öldürmek ya da ölmek üzere Kürt kardeşlerimizin üzerine sürülüyorsak, daha fazla kar, daha çok uysal köleleri olsun diyedir.

Dahası, insanı alçaltan bu durumun nedenlerini ve çıkış yolunu tartışmak, yazmak, yazılanları okumak yasak bize. Toplanmamız, topluca yürümemiz, örgütlenmemiz terördür onlara göre. Böylesi istekleri olan, eşitlik, özgürlük ve sömürüsüz bir dünya isteyen milyonlar "vatan ve milletin bölünmez bütünlüğüne" kast ediyordur! Kurşunlanmayı, işkenceye uğratılıp zindanlara doldurulmayı hak ediyordur!

Bu yıkılası düzende bizlere tanınan politik rol, belli aralıklarla düzenin önceden belirlenmiş yöneticileri için oy kullanmaktır.

Üretim ve bölüşümde, toplumsal yaşamın tüm alanlarında işçi sınıfının söz ve karar sahibi olmasını istemek suçların en büyüğüdür, "demokrasi" düşmanlığıdır!

Bütün bunlar, bir avuç zorba asalağın ayrıcalıkları uğruna on yıllardır sürüp geliyor ve ebediyen sürdürülmek isteniyor. Öyleyse bu sistem, işçi ve emekçiler için meşruluğunu yitirmiştir. Ve yerlebir edilmeyi hak etmiştir.

Her yanından çürüyüp dökülen, ayakta kalması için sahiplerinin giderek daha çok saldırganlaştığı bu düzen yıkılınayı bekliyor. Yerine sosyalizmi inşa etmek üzere yıkılmalıdır. Sosyalizmde sömürü olmayacak, çalışanlar zulüm ve zorbalığa uğramayacaktır. Çünkü sosyalist sistemde, iktidar işçilerindir; tüm toplumsal yaşamın düzenlenmesinde işçiler söz ve karar sahibi olacaktır. Üretim kar için değil, toplumun ihtiyaçları içindir. Yeryüzü yuvarlağının her yerinde olduğu gibi, bu ülkede de doğal kaynaklar bereketli ve zengindir. İnsanlığın üretim bilgisi ve tecrübesi, üretim araçlarının gelişmişlik düzeyi, açlığı ve yoksulluğu yoketmeyi, giderek her şeyi herkese yetecek kadar üretmeyi olanaklı kılıyor.

İnsanlığın kurtuluşu sosyalizmdedir! Sosyalizm düşmanlarının sosyalizme hummalı saldırıları bu gerçeği değiştiremez. Tarihte sosyalizm kapitalizm karşısındaki üstünlüğünü kanıtlamıştır. Oysa kapitalizm insanlığın hiçbir temel sorununu çözmedi, çözemeyecek de.

Dünya işçi sınıfı, çürüyen, cançekişen dünya kapitalist sisteminin bütün halkalarını birer, ikişer

kırarak sosyalist dünyaya ilerleyecektir.

Kapitalist dünya sisteminin TC halkası derinden gelen toplumsal bir depremle sarsılıyor, her yanından çatırdıyor. Bu halkayı kırıp kapitalist sistemin dışına çıkma şerefi Türk, Kürt ve azınlık milliyetlerden proletaryanın olacaktır.

Bu tarihsel görevi yerine getirirken yalnız olmayacağız.

Toplumun diğer emekçi kesimleri sermaye düzeninin sömürü ve baskısından fazlasıyla payını alıyor. Sosyalizmdeki yaşamları bugünküyle kıyasalanmayacak kadar güzel olacaktır. Hep bizimle oldular, bizimle olacaklar.

21.yüzyılın eşiğinde ulusal kimliği bile kabul edilmeyen biricik halk; mazlum ve yiğit Kürt halkı isyan ateşini yaktı bile. Kendi özgün zemininde savaşıyor olsa da, tekelci burjuvazinin sömürü ve zorbalığına karşı savaşta beraberiz.

Kürt ihtilalinin başarıya ulaşmasından işçi ve emekçilerin herhangi bir kaybı olmayacaktır. Aksine, proleter devrimimizin güçlü bir dayanağı ve müttefiğidir Kürt ihtilali. İşçi sınıfı olarak her türlü sömürüye, haksızlığa ve zorbalığa karşı savaşmak özlediğimiz dünyaya ulaşmamızın gereğidir. Boğulmak istenen Kürt halkının isyanını bütün gücümüzle destekleyelim. Nusaybin'de, Cizre'de tankların üzerine yürüyen, sömürgecilerin silahlı terörünü zafer işaretleri, eşitlik ve özgürlük naralarıyla karşılayan çocukların, kadınların ve ak saçlı dedelerin direnişini militan kitle eylemlerimizle selamlayalım.

İşçiler!

Grevlerimiz ve direnişlerimiz dalga dalga yayılıyor. Geçen yıl 46 bin olan grevci işçi sayısı, bu yılın daha ilk üç ayında 35 bini geçti. Ne var ki, birbirinden kopuk grevlerin ciddi kazanımlar için yeterli olmadığını yaşayarak görüyoruz ve her fırsatta genel grevin gerekliliğini haykırıyoruz. Bir türlü gerçekleştiremiyorsak, güçlerimizi tek merkezden organize edip yönetecek, her şart altında bize yolgösterecek kendi öz partimiz olmadığı içindir. Temel ve canalıcı sorunumuz böyle bir partiyi inşa etmektir. Onsuz olmuyor. Sorunun çözümünde sınıf bilinçli işçilere büyük sorumluluk düşüyor.

Partiyi önemsemek, kitlevi örgütlerimiz olan sendikalarımızı gözardı etmek değildir elbet. Hain sendika ağaları, sendikalarımızı kapitalist düzeni işçilere karşı korumanın araçlarına dönüştürdüler. Grevler yaygınlaşıyor, işçi sınıfı 1 Mayıs'a hazırlanıyorken onlar Ilgaz Doruk Otel'de, sermayenin temsilcileriyle gizli toplantılar düzenleyerek, mücadeleyi engellemenin planlarını hazırlıyorlar.

Haince planları bozmak bize kalıyor.

1 Mayıs'ın militan mücadeleci geleneğini yaygın olarak hayata geçirmede sınıf bilinçli işçilerin insiyatif ve girişkenliği önem kazanıyor.

Cesur olmalı, birleşmeli, ileri atılmalıyız.

Haklıyız kazanacağız! Haklı olan güçlüdür de.

Gücümüzü üretimdeki yerimizden alıyoruz.

1 Mayıs'ta üretmeyelim!

Devrimciler, gençler!

Bu 1 Mayıs'ta da alanlarda olacaksınız kuşkusuz. İşçilerin eylemlerine gözüpekliğinizle, atılganlığınızla güç katarken, onlara güveniniz, onlardan kopmayınız. İşçilerin eylemini parçalayıp zayıflatacak rekabetçi tutum içinde olmaktan kaçınınız. Unutmayalım ki, sınıftan kopmak yenilgi ve başarısızlık, sınıfla kaynaşmak yengi ve başarı getirecektir.

Her şey grup çıkarı için değil, sosyalizm içindir.

Her şey işçilerin devrimci birliği içindir.

Yaşasın Dünya İşçilerinin Devrimci Birliği!

Yaşasın 1 Mayıs!

Kahrolsun Sermaye İktidarı!

Yaşasın Özgürlük! Yaşasın Sosyalizm!

EKİM

1 Mayıs öncesi: Coşku ve kararlılık

Bir toplantının düşündürdükleri

8 Nisan'da İstanbul'da, yüzlerce işçi 1 Mayıs'la ilgili tavır belirlemek amacıyla biraraya geldiler..Burjuva basını toplantıdan -Güneş'in iki paragraflık yazısı bir tarafa bırakılırsa- hiç söz etmedi.

Toplantı salonu bin kişilikti. Toplantıya katılamayan ya da alınmayan önemli bir kesim dışında toplantı salonu tıklım tıklımdı. Şüphesiz katılanlar sınıfın öne çıkmış kesimi, temsilciler, sendika yöneticileriydi. Zaten toplantıya da sendika temsilcileri ve şube yöneticileri davetliydi.

Toplantı, 1 Mayıs'da şehit düşen işçiler ve "ulusal kurtuluş savaşında" can veren Kürt devrimcileri için saygı duruşuyla başladı.

Toplantıda, çeşitli sendikaların şubelerine bağlı yaklaşık 40 kişi konuşma yaptı. Konuşmaların ortak noktası ana hatlarıyla şöyle özetlenebilir:

Türk-İş 1 Mayıs'ı salonda kutlama kararı aldı. Bu karar onların niteliğine uygundur, başka türlü bir karar alsalardı sürpriz olurdu. Bu karar, bizlerin baskısıyla kabul edilen 1 Mayıs'ı geçiştirmek için alınmıştır. 1 Mayıs salon'da değil sokakta, meydanlarda kutlanır. Biz üretimden gelen gücümüzü kullanarak o gün alanlarda yerimizi almalıyız.

Belediye-İş'in bir şube yöneticisi "Türk-İş'i Cem Boyner mi yönetiyor?" diye sorarak, Türk-İş yöneticileriyle kapitalist sınıfın ilişkilerini somut örneklerle açıklayarak bürokrat yöneticilerin niteliğini güzel açıkladı.

En önemli görüş ayrılığı yer sorunundaydı. Ezici bir kesim Taksim derken, az bir konuşmacı da yerin önemli olmadığını vurguladı.

Toplantı 1 Mayıs marşının coşkulu bir şekilde söylenmesiyle sona erdi.

Toplantıdan çıkan genel eğilim doğrultusunda 11 Nisan'da yapılan toplantıyla karar alındı ve 1 Mayıs'ın 1 Mayıs alanında kutlanması için yasal miting talebiyle başvurulması kararlaştırıldı.

İşçilerle sohbet ettim, konuşmalara tepkilerini ölçmeye çalıştım. Bu gözlemlerimi ana hatlarıyla aktarmak istiyorum:

Konuşmacıların küçümsenmeyecek bir kesimi Kürt hareketinden sözetti. Bu konuşmalar sessizce dinlendi.Bu toplantıda sendikalara bağlılığın boyutunu gördüm. İki örnekle açıklayayım. Toplantıda İsmail Beşikçi için imza toplanıyordu. Yanımda oturan işçiler imzalamak istemediler, ya da gerçek olmayan isim yazmak istediler. Bu sırada bağlı oldukları sendikanın yöneticisi geldi. Yazarla ilgili bilgi vererek imzalamalarını istediğinde adeta imza atmak için yarış başladı. Toplantının sonunda bir grup 1 Mayıs marşını söylerken diğerleri kapıdan çıkmaya başlamıştı. Bir sendikacı "hep birlikte söyleyelim arkadaşlar" anonsunu yaptığında gidenler durdu ve coşkuyla marş söylendi. Toplantıya katılanların niteliği düşünüldüğünde bu olaylar önemliydi.

Toplantıda legal ve illegal dergi ve örgütlerin bildirilerine aynı önemde yaklaşıldığını gördüm. Legal dergiler ve bu dergilerin 1 Mayıs'la ilgili bildirileri dağıtıldı. Örgüt olarak, EKİM İstanbul Örgütü imzalı bildirimiz ve TDKP İl Komitesi bildirileri dağıtıldı. Bir kısım işçiler bildirileri özenle katlayıp yanlarına alırken, bir kısmı da orada okuyup tekrar masalara koydular.

Açlık-yoksulluk...vb. konuşmalar hiç ama hiç ilgi görmedi. Daha az olmak üzere Türk-İş'le ilgili konuşmaların da ilgi görmediğini gözledim. Çevremdekiler "bunları zaten biz biliyoruz, 1 Mayıs'da ne yapacağız onu konuşalım" diye kendi aralarında tepkilerini dile getirdiler.

"İzin verilse de verilmese de 1 Mayıs'ı mutlaka kutlayacağız" sözleri en coşkulu alkış aldı. Hatta öyle ki "düşmanıma, sana karşı savaşmak için izin istiyorum demek bize düşmez" sözleri de oldukça ilgi ve alkış aldı. Kapanış konuşmasını yapan arkadaş soruna ilişkin doğru yaklaşımı açıkladı. Yer için yasal girişimde bulunmakla, verilse de verilmese de kutlanması ayrıdır, dedi.

Bir temsilci arkadaş sınıfı eleştirdi. Sert ve gür bir sesle yapılan bu eleştirileri de sınıf alkışlarla kabul etti.İki-üç yöneticinin "Doğu Avrupa"daki gelişmelere atıfta bulunan, "bürokratik yapılar parçalanıyor, yaşasın sosyalizm" sözleri de coşkuyla karşılandı. Arnavutluk'tan bahseden bir arkadaşın sözleri de sınırlı kesimden ama coşkulu alkış aldı.

Toplantı, o coşku 1 Mayıs'ta alanlara taşındığında 1 Mayıs günü İstanbul'da tarihi bir gün yaşanacağının ilk belirtilerini verdi.

Can Utku
Nisan 1990

Öğrenci derneklerinde temel sorun: Depolitizasyon ve kitleselleşememe

Üniversitelerdeki devrimci mücadelenin gelişimine paralel olarak, uzun süreden beri bir çok devrimci arkadaşımızın göremediği, belki de görüp kabullenemediği bir gerçeklik var; mücadeleye doğrudan katılan ve yönlendiren bizlerle kitle arasındaki kopukluk, kitle desteğinden yoksunluk. Kendimizi kitleye anlatamayışımızdan kaynaklanan bu uzaklık yersiz, etkisiz, sonuçları hesaplanamadan geliştirilen uygulamalar nedeniyle antipatiye de yolaçabilmekte, kitleden kendi kendimizi tecrit etmemize neden olmaktadır.

Son günlerde aleyhimize gelişen olaylardan sonra yapılan dernek toplantılarında, kitlelerden kopukluk sorununa ilişkin çeşitli görüşler, ve yapılabilecek çalışmalarla ilgili özeleştiiyle karışık öneriler ortaya atıldı. Ancak gerek sorunun yüzeysel tartışılması, gerekse yapılabilecek çalışmalar konusunda netlik olmaması, uygulanabilecek yöntemlerde görüş birliğine varılamaması vb. nedenlerle, değerlendirmelerin kısır tartışmalara dönüşmesiyle sonuçlandı.

Öğrenci dernekleri, içinde bulundukları bütün olumsuz koşullara rağmen, devrimcilerin ortak mücadele ederek kazandıkları bir mevzidir. Ancak bu mevzi, kitleyi politikleştirecek, egemen güçlerin yönlendirdiği beyinleri farklı biçimde düşünmeye sevkedebilecek bir çalışma ve eylem biçimlerinin geliştirilmesinde bir dayanak noktası olarak kullanılamadı. Temelde küçük farklılıkları olan siyasi akımların dahi birbirleriyle açıktan güreştikleri yerler haline getirildi.

12 Eylül sonrası burjuvazinin gençliğe yönelik olarak sürdüğü depolitizasyon politikasının etkili olduğu ve kitlelerin siyasi olarak kimliksizleştirildikleri bir gerçek. Bugün de gerici ve şoven bir propaganda yoğun bir biçimde sürüyor, kitlelerin değil ileriye koşması, bakması dahi engellenmek isteniyor. Uygulanan faşist baskı ve terörle, en basit haksızlığa dahi ses çıkartmayacak aciz bir kitle yaratılmak hedefleniyor. Ve bugün bu baskı ve terör neredeyse olağan karşılanır hale geldi öğrenci kitlesi için. Devrimci-demokratik örgütlerin kitlelere "terör odağı" olarak lanse edilmesiyle de birleşince kitle ile devrimciler arasındaki uzaklık aşılamadı. Örgütlü mücadelenin önemini kavrayamayan kitle, ülke sorunlarının tartışıldığı yerlerden dahi kaçar hale gelebiliyor.

Burjuvazi üniversitelerde gelişen mücadeleyi büyük bir dikkatle izliyor. Üniversitelerin terör yuvası, derneklerdeki öğrencilerin de terörün uzantısı olduğu yolunda sistemli bir propaganda yürütülüyor. Resmi, sivil tüm faşist ağızlar ve burjuva basın-yayın organları bunları yazıyor. Böylece hem üniversitelere polis müdahalesinin meşru görülmesi için kamuoyu yaratılmaya, hem de kitlelerin devrimcileşmesinin önü tıkanmaya çalışılıyor.

Bütün bunlar gözler önünde gerçekleşirken, derneklerde faaliyet yürüten arkadaşlar soruna büyük bir ciddiyetsizlik ve sorumsuzlukla yaklaşıyorlar. Mücadele süreci siyasal akımlar arası çatışmaya, pankart ve slogan yarışına dönüşmüş, mücadelemiz böylece kendi çemberi içine hapsolmuştur.

Bu durum tüm eylemlere yansımıştır. "Ben yaptım, oldu" zihniyetinin hakim olduğu, kitleselleşemeyen eylemler burjuvazinin propagandasına malzeme olmuştur.

Yine onbinlerin katıldığı işçi eylemliliklerine iki satır ayıran burjuva basını, öğrenci eylemlerini tam sayfa vermeye başlamıştır ve kamuoyuna 12 Eylül öncesini çağrıştıracak biçimde yansıtarak eski sağ-sol çatışmalarına dönülebileceği endişesini yaymak istemektedir. Biz ve mücadelemiz toplumsal hareketlilikten soyutlanarak "bir avuç sol görüşlü öğrencinin sudan bahanelerle polisle çatışması", "karışıklık çıkarması" olarak gösterilmeye çalışılırken; bizler, yapmış olduğumuz eylemin başarısını, kitleler üzerinde yaratacağı etkiye göre değil de, atılan manşet ve satır sayısına göre ölçer olmuşuz, gürültü koparmaktan medet umar hale düşmüşüzdür.

Kitle içinde yürütülmesi gereken çalışmadan geri durulmakta, kitle ile yakın bağların kurulabileceği yer olan sınıflara gidilip derslere girilmemektedir. Örneğin marksist görüş ve diyalektik bakış açısının ortaya konabileceği, Hukuk Başlangıcı, Hukuk Felsefesi, Devrim Tarihi vb. derslerde gerici-faşist güçlerin insiyatif koymalarından çoğumuzun haberi dahi yoktur.

Ülkemizde, son günlerde faşist iktidarca alınan polisiye tedbirlerle yeni bir süreç başlamıştır. Faşist ve gerici baskıların daha da artacağı, kitle-

(Devamı s.26'da)

Kürtler ve Beşikçi

S.Metin

Türkiye devrimci hareketi, uzun bir dönem Kürt sorununu ya görmezden geldi, ya da çok hafife aldı. Kürtler adeta, "kaderleriyle ilgilenilmeyen" bir ulus muamelesi ile karşı karşıya kaldılar. En iyimser bir yorumla, Türkiye devrimci hareketi için Kürt sorunu "yan bir sorun"du.

Buna karşın Türk ulusal kurtuluşu ile çok ilgilenildi, sayısız araştırmalar yapıldı, yoğun olarak tartışıldı. Türk ulusal kurtuluş savaşı üzerine destansı söylevler verildi. Şiirler, romanlar, öyküler yazıldı, tiyatrolara konu oldu. 20.yüzyılda, ilk ulusal kurtuluş savaşı vermekle öğünüldü. Türk kurtuluş hareketinde, Türklerin makus talihlerini nasıl değiştirdikleri anlatıldı, ama bu arada Kürtlerin kaderlerinin ne olduğunun hiç sözü edilmedi. Kurtuluş savaşı ve sonrasındaki Kürt direnme hareketleri ise, "gerici", "karşı-devrimci", "emperyalizmin aleti" eşkiya hareketleri olarak nitelenip mahkum edildi.

Türklerin tarihi yeniden, yeniden yazıldı. Kürtler ise adeta tarihsiz sayıldı. Türkiye'nin tarihsel, toplumsal, iktisadi ve siyasal gerçekleri üzerine binlerce-milyonlarca sayfa yazı yazıldı, inceleme ve araştırma yapıldı. Kürt gerçeği, Kürt toplumsal gerçeği araştırılmadı. Kürtler, en fazlasından "Şemdinli Röportajı" türünden akademik çalışmalara konu oldular. Neden? Çünkü, Kürt ve Kürdistan diye bir gerçek kabul edilmiyordu. Türk aydını için, Türkler vardı, bir de Türkiye...

Türk ordusunun "tarihsel devrimci geleneği" üzerine, Türk burjuva kurtuluş hareketindeki "Kuvva-i Milliyecilik" ruhu üzerine kitaplar yazıldı, ama Kürt gerçeğinin unutulmasında sakınca görülmedi. Sorunun yeniden canlandığı 1960'lı yıllarda bile Kürt gerçeği Türk ordusunun "tarihsel devrimci geleneği"ne feda edildi. "Hassas meseledir" denilip geçildi. Hem de 1933'lerde Kürt gerçeğini isabetli tespit edenlerce (Hikmet Kıvılcımlı)...Kürt gerçeğini -o koşullarda- dile getirmeye "paçası yemedi" hazretlerin...Bu gerçekten sözetmek "provokasyon" olarak nitelendi (M. Belli)..Jurnallendi.

Bu kafalara göre Kürt sorunu, yan bir sorundu. Daha doğrusu bir "anayasso" sorunuydu. Sorunu, TİP'in yaptığı gibi fukaralık-geri bıraktırılmışlık (tabi, kapitalizmin dengesiz gelişim teorisiyle açıklanarak) edebiyatı çerçevesinde dile getirmek yeterliydi. İşi abartmaya, Türk ordu mensuplarını, yurtsever subaylarını ürkütmeye gerek yoktu..."Zinde güçler" gücenebilir, "milli cephe" bozulabilirdi. ABD'nin ekmeğine yağ sürülmemeliydi... Zira gündemde Türkiye'nin milli ve demokratik devrimi vardı. Nasılsa bu devrim bu sorunu da çözecek, Kürtlere "anayossa"da bazı haklar tanıyacaktı... Devrim "Türkiye devrimi" olmalıydı. "Kürt devrimi"nden sözetmek çok sakıncalıydı, enternasyonalizme sığmazdı. Bu mantığa göre enternasyonalizm her şeyi **mutlak surette** "Türkiye devrimi"ne göre ayarlamak demekti."Kürt devrimi" diye ayrı bir şey düşünülemezdi bile. Bu sorun kesinlikle Türkiye devrimine ikame edilmeliydi. Tersi bölücülüktü, ayrılıkçılıktı, Kürt şovenliği idi. Hatta ve hatta "manyaklık", "ajan provokatörlük"tü... Türk devrimcisi, Türk sosyalisti ve Türk solu olabilirdi, ama Kürtlerin devrimcisi, sosyalisti ve solu olamazdı. Bu, ancak, Kürtlük taslanmadan olabilirdi. "İcazetçi", "ikameci" mantık böyle çalışıyordu.

Türklerin ikinci bir ulusal kurtuluşu için mücadele gerekliydi. Bu haklı ve meşru bir şeydi. Bunun için anayasal düzen değiştirilebilirdi ve bu meşruydu. Nedir ki Kürtler, ulus olarak kendi hakları için mücadele hakkına sahip değildi. Onun böylesi meşru bir hakkı yoktu. Hele hele Misak-ı Milli'ye hiç dokunulamazdı...Lozan ruhu buna engeldi... Ayrı bir varlık olmaya çalışmak, ayrı bir varlık olmak için mücadele etmek ABD'nin oyununa gelmek olurdu. "Böl-yönet" politikasına alet olmaya gerek yoktu...Türkler kurtulmadan Kürtler kurtulamazdı... Kürtlerin kurtuluşu Türklerin kurtuluşundan geçerdi...

Ayrı bir Kürt devleti kurma hakkı diye (ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının bir gereği olarak) bir şeyler vardı literatürde. Ama bu da, "Türkiye devrimi"nin ne diyeceğine, "proletaryanın çıkarları"nın neyi gerektireceğine bağlıydı. Yine de -"devrim olursa"- bir "bölgesel özerklik" statüsü tanınabilirdi. En uygunu da

buydu...Statüko bozulmamalıydı... Hem Kürtler sosyalizm kuramazdı ki... Sermaye yok, sanayi yok, makina yoktu... Bunları ancak Türkiye verebilirdi. Üstelik Kürt ve Türklerin uzun bir tarihsel beraberliği vardı. Ayrı bir tarih yapmaya "ne hacet"ti...Türkiye sol hareketine uzun yıllar bu çarpık mantık yol gösterdi.Yetmezmiş gibi uluslararası komünist harekete de taşındı. Kabul ettirildi ya da kabul gördü. Kürtler, o platformda da ilgi alanı dışında kaldı.

Devrimci harekette bu çarpık mantığa ilk vuruşu İbrahim Kaypakkaya yaptı. Neşteri tam da vurulması gereken yere vurdu. Kemalizm irinini akıtıp teşhir etti, sol hareket içindeki yankılarına sert bir biçimde saldırdı. Nedir ki, çubuğu ters tarafa büküp, zülf-ü yare dokundu diye, ezilen ulus milliyetçiliğine taviz vermekle, hatta ezilen ulus milliyetçiliğine kaymakla suçlandı. Kemalizme hakaret ediyor diye Marksizmle boğulmaya çalışıldı. Kimilerince peşine adam salınıp vurulmaya çalışıldı.

Devrimci Doğu Kültür Ocakları kuruldu. Ama o da "anayossa" çerçevesine hapsedilmeye çalışıldı. "Halklar" denildi, bu, "halt işlemek"le suçlandı. "Biz bir ulusuz, haklarımız var, kişiliğimizi bulmak istiyoruz", denildi. "Hayır olmaz, kitapta yeri yok" denildi. "Siz keko"sunuz, keko olarak kalın önerildi. Kar etmedi, Kürtler statükoya başkaldırdılar. Hem devletin hem de devrimcilerin statükoculuğuna hayır dediler. Sert bir kopuştu bu.

En tam biçimde kendisini PKK hareketinde ifade etti. Olacak şey değildi... Daha baştan MİT'in Kürdistan'daki örgütlenmesi olarak nitelendi, her bir yönden kuşatılıp aforoz edildi.

Resmi kafaydı kafa. Beyinler hep bu resmi kafaya göre işliyordu. Bir "ilk kurşun" gerekiyordu. "İlk kurşun teorisi" icra edilmeliydi. Ve nihayet 1984 yılında Eruh ve Şemdinli'de vınladı "ilk kurşun". Statükonun, önceden oluşmuş önyargıların kafasına kafasına sıkıldı bu "ilk kurşun". Resmi ağızlara ve tüm iyiniyetlerine rağmen değişik şivelerle konuşan devrimci ağızlara sıkıldı. "Soruna bir de Kürt penceresinden bakalım", denildi. Resmi tarih nasıl yazılmış, ne maksatla yazılmış görülsün istendi.

Hiç bir yöntem, bu "ilk kurşun teorisi" kadar etkili olamazdı. Bu görüldü...Önce Kürtler beyinsizleştiler. Daha doğrusu yeni bir beyin sahibi oldular. Kürt ulusal dinamiğinin nasıl işleyip biçimlendiği biliniyor... Şimdi Türkler beyinsizleşiyorlar. Yeni ve daha iyi bir beyin sahibi olmaya başlıyorlar. Biri (Y. Küçük) kendi resmi tarihini ters yüz etti bile... Kürtlerin tarihini yazmaya başladı. Özcesi, Türkologlukdan Kürtologluğa terfi etti... Yaşamdır bu. Pratiktir ve pratiğin teorisi doğruyu üretiyor, üretecek...

Ama biri var ki, anadan doğma Kürdolog, bir namus işçisi. Korku nedir bilmedi, mahpusluk nedir takmadı. "Mahpus yata yata biter"di, O yatmadı. "Kürt" dedi, "Kürdistan" dedi. Hep Kürt'ü yazdı. Bedel istendi, "hay hay" dedi. Kürt yazdı yine. Yazdıklarına "hukuki kontrol" önerildi. "Hayır" dedi.

"Yasalarda Kürt demek yasak, Kürdistan demek yasak ama, Kürt ve Kürdistan gerçek...Gerçeğin meşruiyetini ise yasalar belirleyemez. Gerçek gerçektir. Hiç bir yasa gerçeği yoksaymaya güç yetiremez... Ben, gerçeğe inanıyorum... Yasa tanımıyorum, yasalara da uymuyorum... Atın beni mapusa, ama tutsak edemezsiniz... Tutsaklığı bana kabul ettiremezsiniz... Tutsak olan sizlersiniz... Gerçeğin tutsağı... Resmi tarihin tutsağı... Yasaların tutsağı...Kişisel yaşamın tutsağı... Ters çalışan aklın tutsağı olmak istemiyorum".

İsmail Beşikçi'dir bu. Türktür. Kaypakkaya'nın hemşehrisi. Adıyla sanıyla "Sarı Hoca"sı Bilgesu Erenus'un. Kürtlerin "Sarı Hoca"sı. Yirminci yüzyılda bir "Donkişot". Kara Afrika'nın Mandela'sı örneği. Bu da kara Kürtler'in "Sarı Mandela"sı zahir.

Kemal Pir'le aynı mektepte okumuşlardan. Yani kendi ulusunun kurtuluşunu Kürt ulusunun kurtuluşunda görenlerden... Sapına kadar devrimci ve enternasyonalist...

"Sarı Hoca" şimdi yine mahpus. Kürtçe düşünüp Kürtçe yazdığı, "kırt kırt" demeyip Kürt dediği için bir Türk savcısı tarafından tekrar mahpus damına konuldu.

Sağda solda "İsmail Beşikçi'ye Özgürlük" sloganı duyulmaya başlandı. İsmail Beşikçi'nin özgür olması için çalışılıyor. Ala, güzel. Ama İsmail Beşikçi tutsak değil ki. İsmail Beşikçi özgür!

Ziya Gökalp bir Kürttü. Ömrü Kürtleri yok saymakla, Kürtlerin Türk olduğunu kanıtlamakla geçti. İsmail Beşikçi ise Bir Türk, Kürt ve Kürdistan gerçeğine adanmış bir ömürdür. Ne garip! Beşikçi'yi okumanın zamanıdır...

HER TÜRLÜ HAKSIZLIĞA KARŞI OLAN TÜM İNSANLIĞI TC'NİN KÜRDİSTAN'DA YÜRÜTTÜĞÜ KİRLİ SAVAŞA KARŞI DUYARLI OLMAYA VE TAVIR ALMAYA ÇAĞIRIYORUZ!

Tarih sınıfların mücadelesiyle başlar. Ezenle ezilenlerin, sömürülenle sömürenlerin, yani; haklıyla haksızın kavgasıdır tarih.

Bugün bir tarih yaşanıyor. Binyıllardır ezilen, sömürülen, soykırıma, asimilasyona tabi tutulan, sürülen, zulmedilen, baskı gören Kürt Halkı tarihi dönemeçlerinden birini yaşıyor. Uyuyan, uykuya yatırılan dev uyanıyor.

Uyanışı korku salıyor, ürkütüyor, uyanmasın, ebeddiyen uyusun isteniyor.

Faşist sömürgeci Saddam rejimi, bulutlara zehir yükleyip Kürdisan semalarında patlatıyor bombayı. Kürt kalmasın, ot bitmesin, uyuyan dev uyanınamacasına yok olsun istiyor. Hiroşima, Nagazaki dünyayı ayağa kaldırırken, Halepçe'ye sesiz kalınıyor.

Kuzey Kürdistan'da Marksist-Leninist temelde radikal bir çıkış yapan PKK hareketi ile birlikte TC devleti en azgın bir biçimde devlet terörünü konuşturmaya başlıyor. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği ve Özel Kolordu gibi özgün idari ve askeri yapılanmaya giden TC, politikasını bu kurumlar vasıtasıyla hayata geçiriyor.

Nedir bu politika? Kürt Halkını ezme, sindirme, yok etme, asimile ederek kişiliksizleştirme, sürme ve böylece bitirmedir. Kürt halkının geleceğini, umudunu yoketmedir.

Bugün bu politika çok hayasızca ve çok pervazsızca uygulamaya konulmuştur.

TC'nin Cumhurbaşkanı sıfatını taşıyan Özal, "Ben de Kürdüm" diyor. Öte yandan, Kürt olduğunu söyleyen, kendi dilinde türkü dinleyen insanlar işkenceye uğruyor, zindana atılıyor. Kürtçe isimler nüfusa geçirilmiyor, koğuşturma konusu yapılıyor, zorla Türk ismiyle değiştiriliyor. Kürt Halkının varlığı yoksanıyor. Bu çelişkidir.

Gelişen Gerilla Hareketi karşısında aciz kalan TC, Kürdü Kürde kırdırtma taktiğine başvuruyor. 'Köy Koruyucuları' adı altında yeni Hamidiye Alayları oluşturuluyor. Korucu olmak istemeyen, silah almak istemeyen halk, suçlu ilan edilerek, her türlü insanlık dışı uygulamaların muhatabı oluyor. Kürt Halkının sosyo-ekonomik yapısından yararlanılarak aşiret bağları ayakta tutulmaya çalışılıyor. Ve aşiretler birbirine karış kullanılmak amacıyla silahlandırılıyor. "Gerillanın sızmasını önlemek" adı altında yüzlerce köy boşaltılarak, binlerce Kürt yerlerinden-yurtlarından koparılarak gayrı resmi bir tehcire tabi tutuluyor. Silah almayan, korucu olmak istemeyen köylerde halk, dipçik zoru ve tank-top gölgesinde zorla göç ettiriliyor. Halka ya devletten yana olacaksın ya da yaşama şansın yok ikilemi dayatılıyor.

Devletten yana olmayan, TC'nin yürüttüğü pis savaşın dışında kalan, kalmak isteyen halk her türlü insanlık dışı yaptırımlara maruz kalıyor. Köye girip çıkması yasaklanıyor, üretimi gerçekleştirmesini engelliyor, işkence ediyor, zindana atıyor ve böylelikle yaşamı halka zehir ederek teslim almak istiyor. Teslim olmayan Halk, tek çare olarak göç etmeyi buluyor. Gerillanın yoğunlaştığı, halkla bütünleştiği gerçeğini böylelikle bitirme amacını güdüyor devlet.

Bugün; onbinlerce Kürt sessiz bir biçimde tehcire, mecburi iskana tabi tutuluyor.Tüm yaşam değerlerinden kopartılarak bilinmezlik içinde kaybedilmek, varlıkları böylece bitirilmek isteniyor. Güney Kürdistan'dan kimyasal silahlardan kaçarak TC'ye sığınmak zorunda kalan yüzbine varan Kürt esir kamplarına rahmet okutacak cinsten uygulamaların muhatabı oluyor. En insanlık dışı koşullarda yaşam savaşı veren bu insanlara karşı çeşitli komplolar düzenlenerek toplu imha planları hayata geçirilmek isteniyor. Ekmeklere ve yemeklere zehir konulduğu gazete haberlerinden biliniyor. Faşist Saddam rejimine teslim edilen yüzlercesinin idam edildiği bilinen bir başka gerçektir. Ve bütün bunlara ya hiç ses verilmiyor ya da çok cılız kalıyor.

1989 Temmuzunda Genel Kurmay Başkanı Torumtay, "Doğu'da devleti desteklemeyenler düşmandır" tespitine gidiyor ve Kürt Halkı üzerinde uygulamalar bu tespitle paralel bir şekilde sürüyor. Kürt halkı potansiyel suçlu olarak ilan ediliyor. Ne yazık ki, buna da tepkiler hemen hemen hiç yok.

Devrimci-demokrat, aydın olduklarını söyleyenler nerede? Kürt Halkına bütün bu yapılanlara karşı göreve çağırıyoruz.

15 Mart 1990'da Nusaybin'de katliam provaları yapılıyor. Kürt halkı kendi evlatlarına, ölülerine sahip çıkıyor diye üzerlerine kurşun yağdırılıyor. "Hükümet Konağına yürüyecek-

(Devamı s.20'de)

SS Kararnamesinin düşündürdükleri

T. Göker

Demokrasi geldi gelecek, 141-142 kalktı kalkacak derken, 413 sayılı Kanun Gücündeki Kararname çıkageldi ve birçoklarını şaşırttı. Sözkonusu KGK, basında yerinde bir benzetme ile SS (Sürgün-Sansür) Kararnamesi olarak adlandırıldı. SS Kararnamesi basında bir çok yanıyla tartışıldı, tartışılıyor. Biz SS Kararnamesinin ne gibi tedbirler getirdiğinden çok neyi ifade ettiği, bu vesileyle işçi sınıfı ve devrimci hareket açısından ne gibi dersler çıkartılması gerektiği üzerinde durmak istiyoruz.

*

SS Kararnemesi, burjuvazinin büyük bir çözümsüzlük içinde kıvrandığını ve bu çözümsüzlükten çıplak terörü yoğunlaştırarak kurtulmaya çalıştığını bir kez daha ortaya koydu. Başta liberal solcular olmak üzere bir çok grup ve kişi, rejimin giderek bir yumuşama içine gireceğini, yasal olanakların artacağını düşünüyorlardı. Bazıları zaten "sosyalist" partilerini kurmuşlar, diğer bazıları "komünist" partilerini legal ilan etmişlerdi. Bir kısmı ise, "komünist", "birleşik sol" partilerini kurmaya hazırlanıyorlardı. Hele bir de sosyal-demokratlar erken bir seçimle iktidara gelir ve ANAP hükümetten düşerse her şey yoluna girecekti!

Biz başından beri düzenin çıkmazlarına, manevra alanının sınırlılıklarına, istikrar sağlamanın olanaksızlığına işaret ederek, Türkiye'nin kapitalist sistemin zayıf halkalarından biri olduğunu söyledik. Bu durum doğal olarak düzene karşı yığın muhalefetini besleyecek, düzen ise ayakta kalmak için sertleşecek ve devrimci hareket karşısında çıplak terörünü yoğunlaştıracaktı.

Burjuva rejim bir yandan çıplak terörü yoğunlaştırırken, öte yandan geniş yığınlar nezdinde inandırıcı olmasa bile liberal gevezeliklerine devam ediyor. Havuç ve sopa politikası içiçe, birlikte uygulanıyor. Örneğin, MGK'nın kararları doğrultusunda Kürdistan'da kitlesel katliam ve sürgün politikası meşrulaştırılırken, burjuva basına bile sansür uygulanırken (sadece Kürt sorununda değil), devrimci ve bir kısım sendikaların yayınları fiilen yasaklanırken, öte yandan, 141-142.maddelerdeki değişiklik hükümet gündemine getirilebiliyor, sözde marksist partilerin kurucularına salonları açılabiliyor, "ölüm orucuna" giden TBKP önderleri lehine gösterilere hoşgörü gösterilebiliyor. 10 gün önce "her ne pahasına olursa olsun terör durdurulmalı, gerekli tedbirler alınmalı, bu konuda hükümetin arkasındayız" diyen, "zirve"lere katılarak SS Kararnamesini birlikte kotaran muhalefet liderleri, 10 gün sonra, 141-142 ve 163.maddeler kaldırılsın, TBKP önderleri serbest bırakılsın diye çağrılar yapabiliyorlar, sürgün ve sansüre karşı olduklarını açıklayabiliyorlar.

Bütün bunlar burjuvazinin ikiyüzlülüğünü ortaya koymakla kalmıyor, düzenin soldan destekleyicilerini yasal olanaklar yaratarak düzene bağlama ve devrimci hareketi tecrit etme gibi sinsi bir planı yaşama geçirme niyetini de ortaya koyuyor. Bu niyetin kendisi bile, burjuva rejimin sertleşeceğini, devrimci hareket ve Kürt ulusal hareketine karşı çıplak terörün yoğunlaştırılacağını gösteriyor.

Rejimin sertleşmesi bazılarının sandığı gibi ne 12 Eylül rejiminin yasalarının gereğidir, ne de seçmen desteğini kaybetmiş ANAP'ın ayakta kalma savaşımıdır.

Kuşkusuz bunlar da var, ama asıl olan düzenin bir bütün olarak çıkmazda bulunması ve fazla bir manevra olanağının kalmamasıdır. Bu o derece belirgindir ki, düzen kendisine yığınlar nezdinde meşruiyet sağlayan kurumları bile bir kenara atmış, çiğnemiştir.

Parlamentonun sözde üstünlüğü ile övünen burjuvazi, parlamentoyu bir kenara atarak, Kanun Gücünde Kararnamelerle ülkeyi yönetiyor, bunların parlamentoda biçimsel onayına bile gereksinim duymuyorsa; mahkemelerin bağımsızlığından dem vurularak, mahkemeler, sömürge valisinin, içişleri bakanlığının talimatlarına göre dava açıp, insanları yargılayabiliyorsa; basının hür olduğu dilden düşürülmeyerek, bir gece kararnamesi ile basına sansür getirilebiliyorsa; hükümete tavsiyeler yapma dışında bir yetkisi olmayan Milli Güvenlik Kurulu'nun kararları, Bakanlar Kurulu'nda görüşülmeden imzalanıp onaylanıyorsa; %10'lara düşen oy desteği ile bir parti iktidar olmaya devam ediyorsa, buna rağmen burjuva muhalefet partileri oy desteklerini

%30'lara bile çıkaramıyor, yığınlar nezdinde inandırıcı olamıyor, bir çok sorunda iktidar partisinden daha fazla devlet yanlısı olmak zorunda kalabiliyorlarsa; burjuva rejim dış politikada tam bir yalnızlığa itiliyor ve her gün yeni bir diplomatik başarısızlıkla gülünç duruma düşüyorsa; enflasyon sürekli yükseliyor, işsizlik artıyor, dış borçlar kabarıyor, sanayi yatırımları yapılamıyor, servet-sefalet kutuplaşması burjuvaziyi bile tedirgin edecek boyuta ulaşmışsa; rüşvet, yolsuzluk, fuhuş devletin üst kademeleri de dahil toplumun her yanını sarmışsa, bu rejimin çivisinin çıktığını, ayakta kalmak için çıplak terörü yoğunlaştırmak dışında fazla bir seçeneğinin kalmadığını ortaya koyar.

SS Kararnamesi böyle bir rejimin, çıplak terörü yoğunlaştırarak ayakta kalma çabasının sadece bir örneğidir. Bu burjuva rejim açısından yozlaşma ve çürümenin bir üst noktasıdır.

Tarihsel deneyler devrime gebe toplumların devrim öncesinde derin bir çürüme ve yozlaşma yaşadığına tanıklık ediyor. Devrim, çürümüşlüğün içinden filizleniyor, çürümeye son vererek sözkonusu toplumun tarihsel atılımının koşullarını yaratıyor.

İşte, tam da bu ortamda, işçi sınıfının kendiliğinden eyleminin yasal grev ve yasadışı direnişlerle yükselmesi, Kürt ulusal hareketinin kitleselleşerek güçlenmesi, toplumun ezilen, sömürülen her katından homurtuların artması anlamlıdır. Bu, bu topraklarda bir devrimin mayalandığını, yoğunlaştırılan terörün de kokuşmuş burjuva rejimi ayakta tutmaya yetmeyeceğini ortaya koyar.

Bütün sorun, mayalanan devrimi örgütlemek için hazırlanmaktır. Tarihten dersler çıkararak, yığınlara devrimin örgütlenmesinde yol gösterecek, devrimci sınıfın devrimci partisini zaman geçirmeden örgütlemektir. Böyle tarihsel fırsatlar sık sık ortaya çıkmazlar.Her devrimci durumun kendiliğinden devrimi getiremeyeceği ise biliniyor.

*

SS Kararnamesi, bir kez daha devrimci örgüt sorunun devrimci hareketin en temel sorunlarından biri olduğunu ortaya koydu.

Nasıl bir örgütlenme yaratılmalıdır ki, çözümsüzlük içerisinde kıvranan ve çürüyen düzene karşı işçi sınıfının devrimci savaşımı seferber edilebilsin, her koşul altında düşmana kafa tutulabilsin, devrimci savaşımın sürekliliği sağlanabilsin? Devrimci hareketimizin en acil sorunlarından biri budur, böyle bir örgütün yaratılmasıdır.

Bilindiği gibi bugün-yarın iktidara geleceği hayaliyle böbürlenen bir çok grup ve parti 12 Eylül sonrasında büyük bir yıkıma uğradı. Dışarda ve içerde ciddi bir varlık gösteremeyen bu grup ve partiler, uzun süre olayın şokundan da kurtulamadılar. Şoktan kurtulur kurtulmaz ise, kimileri olaydan ders çıkarmak adına geçmişlerine, devrimci değerlere ve illegal örgüt pratiğine küfrederek tasfiyeci bir konumda yer alırlarken, kimileri ise, eski tabanlarını yeniden toparlamanın yolu olarak, yeniden "dimdik ayaktayız" edebiyatını yapmaya başladılar. Fakat her ikisinin de ortak bir yanı vardı: İllegal örgüt tasfiyeciliği. Devrimci pratiğe saldıranlar da, geçmişi yeniden diriltmeye çalışanlar da biraz kendine gelir gelmez legal yayınlarla işe başladılar. Kısa sürede piyasayı sol yayınlar kapladı. Arkasından bir sürü dernek kuruldu.

Oysa yaşanılan yenilgi ve yıkımın en önemli nedenlerinden biri, mevcut örgütlerin savaşımı her koşul altında sürdürme güç ve kapasitesinden yoksunluktu.

Reformist legal partileri bir kenara bırakırsak bütün sol örgütler sözde illegal örgütlenmişlerdi. İlginçtir ama, bu sözde illegal örgütlerin hemen bütün propaganda ve ajitasyon araçları legaldi. Henüz örgütler kurulmadan, gruplar legal bir yayınla işe başlamışlar, legal yayınlar aracılığıyla etkiledikleri insanlardan örgütler oluşturmuşlardı. Yani örgütün iskeleti legal yayınlardı. Sadece legal yayınlarla da yetinilmemiş, her grup kendi çevresini legal derneklerde örgütlemişdi.

Daha önemlisi, bu örgütleri oluşturan insan tipiydi. Örgütler, işçi sınıfının dışında, küçükburjuva sınıf zeminine dayanıyordu. Kadrolarını da bu kesimden derlemişlerdi. Devrimci yükseliş döneminde kolay zafer hayaliyle yüzlerce insan örgütlere akın etmişti. Geldikleri örgütler ise, bu ham insan unsurunu eğitecek, zorlu bir savaşım içinde pişirecek kapasiteden yoksundu. Adeta, ortalama bir dernek üyesi olmakla bu örgütlerin üyesi olmak arasında bir fark yoktu. Dernek üyesiyken de "parti" üyesiyken de yaptığı iş aynıydı: "kitlelere" gitmek, çoğu haftalık legal gazeteleri dağıtmak, sivil faşistlerle çatışmak, gösterilere katılmak. Bunlara teori sorunlarına ilgisizlik, kör pratikçi bir çalışmayla kendiliğinden hareketin peşine koşma da eklendiğinde, '70'lerin devrimci militan tipinin profili ortaya çıkar.

Küçük-burjuva sınıf zemininden güç alan

örgütler, '70'lerin sonlarına doğru küçük-burjuvazinin politik aktivitesinin zayıflamasına ve yorgun düşmesine paralel olarak güç kaybediyorlardı. Sermayenin 12 Eylül saldırısıyla ise, yorgun düşen küçük-burjuvazi ya tarafsızlaştı, ya da büyük ölçüde düzene karıştı. Bu sınıftan gelen kadrolara dayanan örgütler 12 Eylül sonrasında genelde teslimiyetçiliğin ve yozlaşmanın egemen olması tesadüf değildi. Bu küçük-burjuva toplumsal zeminin ve kadro bileşiminin doğrudan bir sonucuydu. Devrimci kimliğini koruyan, en zor dönemde düşman karşısında direnen insan sayısı ise oldukça azdı.

Bu durumu bir ölçüde olağan karşılamak da olanaklı. Çünkü devrimciler ilk olarak '70'li yıllarda illegal bir örgüt pratiği ile karşı karşıya kalmışlardı ve bu konuda geçmişten kalan olumlu bir deneyim de yok denecek kadar zayıftı.Ama yeniden toparlanma döneminde, bu deney çok acı bir şekilde yaşanmışken, aynı pratiği yeniden uygulamaya koymak hiçbir devrimci tarafından hoş görülemez. Yaşanan ve iflası pratikte görülen bir örgütlenmeyi tekrarlamak, artık devrimciliğin değil, darkafalılığın bir kanıtıdır yalnızca.

Bu deney ortada duruyorken, devrimcilerin gelecek için ders çıkarmasını bekliyor, geçmişin grupları işe yeniden legal yayınlarla başladılar. Kuşkusuz eski koşullar olmadığından eski pratik de aynı şekilde tekrarlanmıyordu. Deyim uygunsa biraz daha "illegal" oldular, bazılarının illegal yayınları bile vardı. Eskiden "kitlelere", "halka" gitme edebiyatının yerini ise, artık işçilere gitmek aldı. Ama geçmiş çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışı öz olarak devam ediyor. Geçmişi yaşayan her devrimci bu durumu görmede güçlük çekmeyecektir.

Legal yayınları ülkenin bir çok yerinde açılan gazete büroları ve dernekler takip etti. İllegal gazeteler okunmaz oldu. Çünkü legal yayınlar, bu örgütlerde illegal gazetenin işlevlerini üstlenmişti. Belli bir noktadan sonra, artık illegal gazetelerin sayfa sayısı düşmeye, aylık çıkanlar iki ayda bir çıkmaya, fazla dağıtılmamaya başlandı; öyle ki, örgüt taraftarlarına bile ulaşmıyordu.

SS Kararnamesi, faaliyetlerini legal yayın eksenine dayandıranların, illegal örgüt inşasına legal yayınla başlayanların geçmişten hiç ders almadıklarını bir kez daha ortaya koydu. Kararnameyle Kürtlerle ilgili yazılar yazılması yasaklandı. Kararnamede olmasa bile, polis tek tek matbaaları dolaşarak sosyalizmle ilgili yayınları basmamalarını, aksi durumda kapatılacaklarını söyledi. Dergiler matbaasız kalmıştı, sendika yayınları bile basılamıyordu. Legal yayıncılar tam bir şaşkınlığa uğradılar, oysa bu yayınlara büyük umutlar bağlamışlardı. Bazıları bu alanı daha iyi kullanmak için, aylık dergilerini 15 günlüğe indirmişler, bazıları ise yeni gazeteler yayınlamaya hazırlanıyorlardı.

Bizim burada eleştirdiğimiz ne legal yayın çıkarmak, ne de legal olanaklardan devrimci amaçlar için yararlanmaktır. Bizim sergilemeye çalıştığımız, burjuvazinin keyfi ve despotik iktidarının olduğu bir ülkede, legal olanaklara umut bağlanması ve sözde illegal örgütleri legal araçlarla yaratma ve bunları leninist örgüt ve parti yaftası ile piyasaya sürme anlayış ve pratiğidir.

SS Kararnamesine yönelen tepkiler nedeniyle bu uygulamanın sürekli hale gelmesi bu koşullarda pek olanaklı görülmüyor. Ama ne zamana kadar? Bu nedenle asıl önemlisi bu kararnamenin uygulanıp uygulanmaması değil, "leninist" örgüt ve partilerimizin burjuvazinin en küçük saldırısı karşısında düştüğü traji-komik durumdur. *Ekim*, Ekim 1987'de, daha ilk sayısında şunları söylemişti:

"Siyasal koşullardaki nispi gevşeme ve yığın hareketinin ilk belirtileri, bir legal yayın furyasına yol açmış bulunuyor. Liberal sol ve modern revizyonist akım ve partilerin bilinçli ve sistemli olarak körükledikleri, teorisini yaptıkları tasfiyeci-legalist rüzgara, bir çok devrimci-demokrat grup da kapılmış görünüyor. Komünistler, legal olanakları, ihtilalci proletarya hareketinin çok yönlü gelişimi için kullanma gereğini ve görevini reddetmeyi bir an bile akıllarından geçirmezler. Fakat bugün görülen, yeniden toparlanma ve örgütlenme çabalarını legal yayınlar eksenine oturtma eğilimi, tasfiyeci ve tehlikeli sonuçlar yaratacak bir siyasal ufuksuzluk ve bönlük göstergesidir yalnızca. Bu, son 20 yılda iki büyük karşı-devrim saldırısının acı ve yıkıcı sonuçlarını yaşamış devrimci hareketin derslerinden henüz fazlaca bir şey öğrenilmediğinin göstergesi olduğu kadar, düzenin köklü ve çözümsüz sorunları üzerinde gelişen bugünkü çatışmanın geleceğini kestirememe kısa görüşlülüğünün de kanıtıdır.

"Ekim, bu gerçeklerin bilinciyle, ihtilalci bir proletarya hareketinin ve sınıf örgütünün gelişim ekseni olmak hedefiyle, illegal olarak çıkıyor."

Geçen 2,5 yıldan fazla süre ve en son SS Kararnamesi ile ortaya çıkan durum bu söylenen-

leri doğrulamakla kalmamış, illegal devrimci bir örgüt yaratma acil görevinin bütün yakıcılığı ile gündemde durduğunu da ortaya koymuştur.

Böyle devrimci bir örgüt, burjuvazinin yasal çerçevesinin yarattığı iğreti olanaklarla yaratılamaz. Kapitalizmi yıkma ve proletarya diktatörlüğünü kurma tarihsel görevini üstlenen bir örgüt, burjuvazinin yasal çerçevesine sığmayan, siyasi polisin kolaylıkla erişemeyeceği, ortadan kaldıramayacağı, hareketinin gelişimini her koşulda güvence altında tutan bir örgüt olabilir ancak.

SS Kararnamesi ile ortaya çıkan durum, öğrenmesini bilenler için bu gerçeklerin görülmesine vesile olabilse hiç değilse.

*

SS Kararnamesinin bir kez daha somut olarak gösterdiği bir diğer gerçek, burjuvazinin iktidarı sürdürdüğü sürece, Kürt ulusal hareketiyle işçi sınıfının kader ortaklığı içinde bulunduğudur. Sömürgeci Türk burjuvazisinin iktidarı yıkılmadan her ikisinin de kalıcı başarılar kazanması, gerçek kurtuluşa ulaşması olanaklı değildir.

Türkiye'nin yakın tarihi işçi sınıfı ile Kürt ulusal hareketinin burjuva iktidarın saldırıları karşısında kader ortaklığının bir çok örneği ile doludur. Takrir-i Sükun Kanunu yalnızca Şeyh Sait ayaklanmasını bastırmak sonucunu yaratmakla kalmamış, işçi sınıfının örgütlenmesi ve savaşımının fiilen yasaklanması, devrimci ve ilerici örgütlerin dağıtılması sonucunu getirmiştir. Aynı şekilde, Dersim ayaklanması tek parti yönetiminin tam bir despotik iktidara dönüşmesini getirmiş, 1938'de "sınıf esasına göre örgütlenme" bütünüyle yasaklanmıştır.

SS Kararnamesi görünüşte Kürt ayaklanmasına karşı çıkarılmış, basında da sorunun asıl bu yönü üzerinde durulmuştur. Gerçekte dikkatle incelendiğinde ve uygulamanın sonuçlarına bakıldığında bunun daha çok işçi sınıfı hareketinin gelişen eylemliliğine ve Türkiye devrimci hareketine karşı alınmış bir tedbir olduğunu görmek zor değildir.

SS Kararnamesi, gerçekte Kürt sorunuyla ilgili basında çıkan haberlere sansür uygulama dışında ciddi bir fiili tedbir getirmemiştir. Sürgün deniliyorsa, bu yıllardır zaten uygulanıyor, köyler boşaltılıyor, baskı ve terörle insanlar kitle halinde batıya göç ettiriliyor. Kitlesel katliama zemin hazırlanıyor, "silaha karşı silah" politikası ile Kürt savaşçılarına yönelik saldırılar artacak deniyorsa, bu zemin her zaman var ve zaten yıllardır Kürt köylüleri ve PKK savaşçıları tarihte az görülür bir vahşetle katlediliyor.

SS Kararnamesi asıl olarak işçi ve devrimci hareketi susturmayı, savaşımını engellemeyi hedefliyor. Kararname ile sömürge valisine Kürdistan dışında bir dizi yetki verilmesi, "Kürtler ve sosyalizmle ilgili" yayınların fiilen yasaklanması, büyük şehirlerde güvenlik önlemlerinin artırılması, çimento işçilerinin grevinin ertelenmesi Kararnamenin işçi sınıfının etkisini ve asıl amacını yeterince ortaya koyuyor.

Bu durum işçi sınıfına burjuvazinin saldırılarına karşı direnme, püskürtme görevini yüklediği gibi, Kürt ulusal hareketiyle dayanışma eylemlerini yükseltme sorumluluğunu da ortaya koyuyor. Kürtler özgür olmadan işçi sınıfı özgür olamaz; Kürt ulusal hareketiyle enternasyonalist dayanışmanın gereğini anlamayan, bunu pratikte ortaya koymayan işçi sınıfı, ancak kendi ücret köleliğini ebedileştirmiş olur.

*

Burada Kararname ile doğrudan ilgili olmamakla birlikte, Kürt sorunu ve işçi sınıfı hareketi karşısında görevler konusunda son zamanlarda gelişen bir eğilime de işaret etmek gerekiyor.

Bilindiği gibi, Kürt ulusal hareketi son dönemde kitlesel direnişlerle de birleşerek gelişmeye devam ediyor. İşçi sınıfı hareketi ise inişli çıkışlı bir seyir izliyor, önderlik boşluğunun da etkisiyle kendiliğinden bir hareket olarak, daha çok ekonomik talepler zemininde gelişiyor.

Bu durum bazılarında işçi sınıfı hareketinin dinamizmini küçümsemeye, Kürt hareketi karşısında ise, pasif bir bekleyişle birleşen hayranlığa neden oluyor. Bu bazılarında açıkça dile getirilen bir düşünce, bazılarında ise zihinleri kemiren karışık bir duygu olarak gündeme geliyor. İfade ettiğim gibi bu bir duygusal hayranlık olarak yaşanıyor ve Kürt ulusal hareketine somut bir politik ve fiili desteği ifade etmiyor. Böyle olunca da, bilincinde olunsun veya olunmasın bu eğilim, umutsuzluğunu, işçi sınıfına güvensizliğin, pasifizmin dışa vurumunu ifade ediyor.

Önce bir gerçeğin altını çizmek gerekiyor: Kürt hareketi ulusal bir harekettir ve bu özgün yapısına bağlı olarak farklı sınıf dinamiklerinden besleniyor, oysa işçi hareketini besleyen dinamikler ulusal hareketten temelden farklıdır. Bu ayrımın yapılmaması, olaylara sınıf dışı bir yaklaşımı ifade ettiği kadar, güncele aldanmayı dile getiriyor.

Bugün Kürt ulusal hareketinin politik bir hare-

ket olarak işçi sınıfı hareketinden daha gelişkin olduğu doğrudur. Ama bugün böyledir, yarını ise birlikte yaşayarak göreceğiz. Ki, yarın da böyle olması, bir komünist açısından, sınıfsal bakış açısı bakımından son tahlilde neyi ifade eder ki? Bunun yanıtı ulusal kurtuluşla toplumsal kurtuluş arasındaki farkta yatar.

Son olaylarla açıkça ortaya çıkan bir gerçek de şudur: Bugün Kürt ulusal hareketinin asıl gereksinimi ne savaşacak askerdir, ne de silahtır. Kürt hareketinin başarısında asıl eksikliği duyulan şey politik destektir. Bu desteği de en güçlü bir şekilde verebilecek sınıf işçi sınıfıdır. Bu nedenle gelişen Kürt hareketi karşısında hayranlık duyanlar, ona destek vermek gerektiğini söyleyenler, bu niyet ve düşüncelerinde gerçekten samimi ve ciddi iseler, yapacakları en iyi şey, işçi sınıfının savaşımını burjuvaziye karşı örgütlemek, sınıfı enternasyonalist bilinçle donatmak, sınıf hareketine doğru bir program ve sağlam bir taktikle müdahale etmektir. Bu görev hakkıyla başarıldığında, işçi sınıfının da, Kürt ulusal hareketinin de ortak düşmanı burjuvazinin iktidarının yıkılması kolaylaşacak, özgürlük ve sosyalizm kavgası tek kanalda birleştirilerek zafere ulaşacaktır.

Bugün Kürt ulusal hareketinin haklı olarak yarattığı saygınlığı görenler, öncelikle hareketi bu noktaya getiren etkenler üzerinde kafa yorarlarsa ve buradan çıkarılacak derslerle işçi hareketine müdahale ederlerse, işçi sınıfına da, Kürt ulusal hareketine de en büyük yardımı yapmış olacaklardır.

Açıktır ki, Kürt hareketinin bugünkü başarısının en önemli nedenlerinden biri, ulusal hareketin çıkarlarına yanıt veren bir önderliğe kavuşmuş olmasıdır. Daha bir kaç yıl öncesine kadar, Kürtler gerici partilerin en büyük oy deposu, sömürgeci politikanın boyun eğicisiyken, bugün yığınlar halinde düzene karşı ayaklanıyor, PKK'ya her bakımdan destek veriyorsa, bunda, PKK'nın ulusal hareketin istemlerine yanıt veren politik ve askeri strateji ile önderlik boşluğunu doldurması en büyük etkeni oluşturuyor.

Bundan işçi sınıfı açısından çıkartılacak en büyük ders, işçi hareketinin bugün en acil gereksinimi olan önderlik boşluğunu doldurmaktır. Bugün işçi hareketi bütün yasaklara, sendika bürokratlarının ihanetine, burjuvazinin blok halinde saldırısına, devrimci grupların ciddi bir yardımını görmemesine rağmen, daha militan ve kitlesel eylemlerle gelişiyorsa, bu hareketin gerçek önderliğine kavuştuğunda neler yapılabileceğini tahmin etmek zor değildir.

Her türlü haksızlığa karşı...

(Baştarafı s.15'de)

lerdi" şeklindeki sahte gerekçelerle, genç delikanlılar yere yatırılıp, beynine kurşun sıkılıyor. Sıkılan kurşunlar Kürt halkının bilincine sıkılmıştır. Kürt Halkının bilinçlenmesi, gerçeği görmesi bu şekilde engellenmek isteniyor.

Hem binlerce halk kitlesi üzerine kurşun sıkan, coplayan, dipçikleyen devlet güçleri insanlık suçu işlerken, halkı suçlu ilan edip operasyonlara girişerek, yüzlerce insanı gözaltına alarak işkenceden geçiriyor, ölülerimize elkoyup törelerimize göre defnetmemizi engelliyor. Evet devlet ölülerimizi de bize karşı kullanmaya başlamıştır. Dünyanın neresinde böyle bir uygulama görülmüştür.

Savaş kurallarında bile ölüye saygı vardır. TC kendi kurallarını kendisi çiğnemektedir. Bu sahte, kirli politikaları teşhir edelim, açığa vuralım.

Onbinlerin gerçekleştirilen gizli göçünü durduralım, göç ettirilenlerin topraklarına dönmesi için her türlü desteği verelim.

Köy meydanlarında pervazsızca uygulanan toplu işkencelere, keyfi gözaltılara, tutuklamalara, ıssızlıkta katledilip kaybedilen köylülerin acı sonuna, zehir edilen yaşamlarına, katliam provalarına ve her türden insanlık dışı ve suçu olan uygulamalara karşı duralım!

TC devleti terörüne karşı durmayan, sesiz kalan herkes, onun suçortağı olacaktır. İnsanlık karşısında suçlu olmak istemiyorsak, bugünün görevini yarına ertelemeden, hep birlikte DEVLET TERÖRÜNE DUR diyelim.

Türk halkı Kürt halkına olan dostluğunu, kardeşliğini göstermelidir. Nusaybin'de, Cizre'de, Silopi'de, Hakkari'de özgücüne dayanarak ayağa kalkan, kimliğine sahiplenen yiğit Kürt Halkının yeniden dirilişini selamlamak, ona her türlü desteği vermek olacaktır. Kürt Halkının kavgası, Türk Halkının da kavgası olmak zorundadır.

Devrimci-Demokrat, aydın, ilerici, sosyalist olmak yani insan olmak bunu gerektirmektedir.

Tüm insanlığı göreve çağırıyoruz.

19 Mart 1990

Amasya Özel Tip Cezaevinden

M. Sait KORKMAZ

Yabancılaşmanın bazı boyutları

B.Özgün

Yeniçeltek uzak, Amerika yakın!

Şimdi Yeniçeltek'te güneş nasıl doğuyor?Ay geceyi nasıl aydınlatıyor? Yıldızlar gökyüzünde birbirlerine neşeyle göz kırpıp oynaşıyorlar mı?

Güneş her sabah yeniden doğarken her zaman yaptığı gibi yaşam yüklü ışıklarını yine aynı cömertlikle doğanın en saklı hücrelerine kadar isteklice iletip günü ısıtıp canlandırıyor mu?

Şimdi Çeltek'te güneşin doğmasıyla birlikte doğada ve insanlarda yeni bir güne başlamanın ahengi, coşkusu, sevinci yaşanıyor mu? İnsanlar bir daha asla geri gelmeyeceğini bilerek her yeni günü doya doya, dolu dolu yaşamayı hakettiklerini düşünüyorlar mı acaba?

Belki de Çeltek'te şimdi günler alabildiğine kasvetli, ağır, boğucu ve kapalı geçiyor. Güneş, ay ve yıldızlar görünmüyor. Her yerde her evde derin bir hüzün, bir ölüm sessizliği egemendir. Çocuklardan başka kimse birbiriyle konuşmaya cesaret edemiyor, herkes yere bakıyor, kimse başını kaldırıp yanındakinin yüzüne bakamıyor; büyüklerin derin sessizliğinden ve son derece düşünceli hallerinden etkilenen çocuklar bile çok az konuşuyorlardır. Şimdi oralarda çocukların oyun oynarken çıkardıkları neşeli cıvıltılı çığlıklar duyulmuyordur.

Belki de şimdi Çeltek'te yaşayan işçiler 68 işçi arkadaşlarının bile bile ölüme gönderilmesinde ve ölmelerinde kendilerinin ve ölen işçilerin de payı olduğunu düşünerek anlamışlardır. Bu nedenle suçluluk duyuyor, vicdan azabı çekiyorlardır. Derin sessizliklerinin ve birbirlerinin yüzlerine bakmaya cesaret edemiyor oluşlarının nedeni budur.

İnsanlar bir haksızlık, bir tehlike karşısında doğal olarak göstermeleri gereken haklı tepkilerini gösterememişlerse ve bu tepkisizlikleri sonucunda 68 işçi arkadaşlarının ölümüne neden olan bir katliam gerçekleşmişse ve şimdi işçiler kendi canlarına kendi yaşamlarına ne derece ilgisiz sorumsuz davrandıklarını geç de olsa anlamışlarsa, elbette ağır bir suçluluk psikolojisinin altında eziklik duyacaklardır.

Çeltek'te işçinin anlamı nedir? İşçiler bugün var yarın yok gibi kısa bir yaşamla ölüm arası herhangi bir sıradan canlı mıdır?

İşçileri maden ocaklarına ölüme gönderen patronlar günümüzün zalim Dehakları mıdırlar? İnsan yiyerek beslenen kanlı Dehaklara cezasını veren günümüzün yiğit Kawa'ları Çeltek'te niye yok?

* * *

Yıllar önce maden ocaklarındaki kazaları anlatan Göçük adlı bir tiyatro oyunu izlemiştim. Oyunun ayrıntısı hakkında belleğimde pek bir şey kalmadı. Fakat oyun sürerken bir kaç kez oyun film gibi donduruluyor, iki anlatıcı o anlardaki sahneleri o günkü günlük yaşamın gerçekte duyarsızlık anlamına gelen gereksiz dejenere duyarlılıklarıyla karşılaştırıp yorumlar yapıyorlardı.

Oyunun kendisinden çok bu yorumlar beni etkiledi. Ve unutmadım. Anlatıcılar belleğimde kaldığı kadarıyla seyircilere hitaben şöyle diyorlardı: Oyunda gördüğünüz ve yaşamın kendisinde sık sık tanık olduğunuz ya da duyduğumuz gibi, Türkiye maden ocakları, işverenler en asgari güvenlik önlemlerini bile almadıkları için işçi ölümlerine sahne oluyor. Ve bu ölümlere basın ve işverenler kaza diyorlar. Tabii ki TRT de kaza diyor. İşverenlerin ölümlere neden olan sorumsuzlukları sürüp gidiyor. İşçilerin herhangi bir zorlaması mücadelesi olmadan, işçilerin yararına, işverenlerin iyi şeyler düşüneceklerine ve uygulayacaklarına inanacak kadar bilgisiz ve saf olmadığımız için biz, işverenlerin ölümlere neden olan aslında bu dehşet verici sorumsuzluklarına pek fazla şaşırmıyoruz. Ama bizi şaşırtan ve üzen duyarsızlıklar, sorumsuzluklar var; tek tek ya da bir kaç kişilik, ölüm haberleri gazetelerin son sayfalarında 8.sütunun sonlarında kısaca veriliyor. İşçi ölümlerini basının manşet yapması için işçilerin toplu ölmeleri gerekiyor. Bir yere kadar bunu da anlıyoruz. Çünkü bugünkü basın sermayeye çalışan basındır. Diğer ilgili kurum ve kişilerin sorumsuzluğu yanında, bizi en çok şaşırtan ve üzen, geniş işçi ve emekçi yığınlarının duyarsızlığıdır.

Bu ülkede işçi ölümlerine öylesine alışılmış, ölümler öylesine kanıksanmış ki, adeta olağan günlük yaşamda olması normal sayılan diğer olay-

lar gibi görülüyor. Geniş işçi ve emekçi kitlelerinin kendileri, aileleri ve yakınları arasında işçi ölümleri hakkında pek konuşulmuyor. Ya da çok az konuşuluyor.

Fakat ne yazık ki birkaç yıldır TV'de kasıtlı olarak gösterilen Amerikan filmi Dallas hakkında her yerde uzun uzun konuşuluyor. Dallas filmi çok zengin bir Amerikan ailesinin yaşantısını anlatıyor. Bu aile içinde herkes her türlü kirli işle uğraşıyor. Herkes birbirini aldatıyor. Herkes birbirinin kuyusunu kazıyor. Kapitalist Amerikan toplumunun 'normal' işleyişinden bize sunulan bir kesittir bu. Bu aile bireyleri bize dejenere kötü insanlar olarak değil de, sevimli, sempatik insanlar olarak sunuluyor. Onları öyle kabullenmemiz isteniyor. Böyle filmlerin amacı, insanlar arasında güvensizliği, egoist bireyci anlayışları ve daha bir çok dejenere, sorumsuz, yabancı eğilimleri bize empoze etmektir. Gelişmiş ekonomilerin çağdaş yaşamları - kültürleri olarak propaganda edip bize kabullendirmektir. Amerika'yı sevmediği için uzun yıllar Fransa'da yaşayan Amerikalı yazar Henry Miller'in "Amerika büyük bir lağım çukurudur" dediği o mikroplu pislikler toplamını biz şırınga etmektir.

Bir ara filmin sempatik kötü adamı Ceyar eşi Sue Ellen'a kötülükler yapıyor. Zengin Sue Ellen'ın maruz kaldığı kötülükler bizim emekçi insanlarımızı, özellikle de kadınlarımızı çok üzüyor. Bizim kendisi emekçi olan ya da emekçi ailesinin bireylerinden olan kadınlarımız maddi ve sosyal anlamda kendilerinin yaşadıkları kötü koşulların binde birini bile yaşamayan Amerikalı zengin Sue Ellen için üzülüyorlar. Dolar milyarderi Sue Ellen'in hali ne olacak? Çok merak ediyorlar. Zalim Ceyar'a lanetler yağdırıyorlar. Bir kadına bu kadar da yapılmaz ki... Ama ne olursa olsun, Ceyar gene de sempatik.

Bizim işçi, emekçi erkeklerimizin bir kısmı eşlerini adeta bir uşak, bir hizmetçi gibi görürler. Döverler, söverler, aşağılarlar. Ama Sue Ellen için onlar da üzülüyor. Bizim kadınlarımız ve erkeklerimiz, büyük zenginlik içinde gösterişli, şatafatlı, savurgan, lüks bir yaşam sürdüren dolar milyarderi Amerikalı zenginlerin küçük yüzeysel mutsuzlukları için büyük üzüntü duyuyorlar. Ama ne yazık ki bu aynı insanlar yaşadıkları ülkede adeta sefalet ücretine çalışmaya mecbur edilen, inanılmaz boyutlarda her türlü haksızlığa maruz kalan, yüzde doksandokuz işverenlerin kar hırsı sorumsuzluğu yüzünden hastalanan, sakat kalan ve hatta ölen kendilerinin yaşadıkları büyük mutsuzluklarla yeterince ilgilenmiyorlar. Dağ gibi sorunları olanlar kimler? Büyük mutsuzluklar içinde yaşayanlar kimler? Kasaplık hayvanlar gibi maden ocaklarında ve diğer iş kollarında öldürülenler kimler? Malesef bunlar yeterince konuşulup köklü çözümler bulmaya çalışılmıyor.

Film gibi dondurulan tiyatro sahnesinin o anında maden ocağında göçük altında kalmış iki işçinin umutsuz görüntüsü vardı.

Oyunun anlatıcıları konsantre olur gibi hazırlanarak sözlerini şöyle bitirdiler: "Sevgili izleyiciler, umuyoruz sizin içinizde işçilerin ölümüne üzülüp düşünecek yerde, Sue Ellen'ın minik mutsuzluğuna üzülenler yoktur."

Kapitalizm insana yabancıdır

Kuşkusuz dünyada olup biten her şeyin, her olgunun, her olayın, her eğilimin, her anlayışın bir ya da bir çok nedeni var. Nedensiz yaprak bile kıpırdamaz. Elbette işçilerin de kendi sorunlarına yeterli yoğunlukta ilgi duymuyor olmalarının da nedenleri var. Bu nedenleri biraz ilerde **Kapitalizm insanı insana yabancılaştırıyor** arabaşlığı altında çok kısa olarak özetlemeye çalışacağım.

Kapitalistler, yani "işadamları" kendilerine maddi zenginlik sağlamayacak olan, maddi zenginlik sayesinde ve yine maddi zenginlik kazanmak için itibar sağlamayacak olan her şeye yabancılaşmışlardır. Haksızlık, ölümler, sömürü, işkence, yoksulluk, kültürsüzlük, kadın sorunu, adaletsizlik, yabancılaşma ve daha bir çok sorunla kapitalistler hiçbir zaman içtenlikle ilgilenmezler. Çünkü bu sorunlar zaten onların eseridir. Onlar yalnızca ne pahasına olursa olsun, hangi yolla olursa olsun para kazanmakla ilgilenirler. Genel olarak insanlığın, özel olarak da sömürülen sınıfların sorunlarıyla doğru çözümler bulmak için içtenlikle ilgilenmek kapitalistlere maddi zenginlik kazandırmayacağı gibi, onların sistemi için zararlıdır da. Fakat işadamları zaman zaman insanlığın sorunlarıyla ilgileniyor gözükürler. Gerçekte bu ilgileri sahtedir. Onların bu ilgilenmelerinin amacı da ilgilenilen sorunu istismar ederek, maddi zenginlik sağlamaktır.

İşadamlarının para kazanma hırsı akıllara durgunluk verecek kadar inanılmaz ve korkutucudur. Dünyaya egemen olmak isteyen Alman

emperyalizminin iktidara getirdiği Hitler faşizmi, Yahudileri ve komünistleri öldürmek için zehirli ve insan yakma fırını ihaleleri veriyordu; Alman kapitalistleri "insanların ölümü pahasına para kazanıp daha da zengin olmayı reddediyorum" demediler. Onlar bu ihaleleri daha da zengin olmak için fırsat bilip, "benim fırınım daha iyi, daha çabuk öldürür" diyerek, birbirleriyle yarışarak ihalelere girip ölüm fırınları yaptılar. Yalnızca bu örnek bile kapitalizmin insana, insani olana ne derece yabancılaşmış olduğunun boyutunu anlamak için yeterli olabilir.

Yönetimde faşizmin olmaması fazla bir şeyi değiştirmiyor. 1960'lı yıllarda Fransa'da faşistler yönetimde değildi. Ama Fransız kapitalizminin devleti, sömürgecilikten kurtulup bağımsız olmak isteyen bir milyondan fazla Cezayir'liyi hiç tereddüt etmeden katletti. Amerika'da faşizm hiç iktidarda olmadı. Bu ülke dünyanın "en büyük demokrasisi" olarak sunuluyor. Ama aynı zamanda bu "en büyük demokrasi"nin dünyanın en alçak, en acımasız haydutu olduğu da bilenler tarafından iyi biliniyor. Şimdi kapitalist Avrupa ülkelerinin hiç birinde faşist yönetimler yok. Bu ülkeler dünyaya örnek gösterilen ebediliği ilan edilen burjuva demokrasileri ile yönetiliyor. Irak Kürdistanı'nda 5 binden fazla Kürdün ölümüne neden olan kimyasal silahlar bu "cennet" demokrasilerde üretildi. Ve onların devletleri ya da tekelleri tarafından Irak hükümetine satıldı. Hem de kimyasal silahların üretimi ve kullanımı bütün dünyada yasaklanmış olmasına rağmen. Buna pek fazla şaşırmıyoruz. Çünkü kapitalizmin ilkesi ve doğası her şeye rağmen daha fazla para kazanmaktır.

Kapitalistlerin binlerce kez ölümü hakeden insanlık suçları o kadar çok ki, hangisini anlatalım; Vietnam, Kore, Küba, uzun yıllardan beri hala sürmekte olan Güney Afrika, Nikaragua, Şili, Filistin, Kürdistan, Panama ve daha niceleri...

1940 yıllarında insanlar zehirli gaz fırınlarında öldürülüyordu. 1988 Mart ayında Kürtler kimyasal silahlarla öldürüldüler. 1990 Şubat ayında Türkiye'de işçiler patronlar tarafından bile bile maden ocaklarına ölüme gönderildiler. Ve öldürüldüler. Yeni Çeltek maden işçilerinin katilleri, spor toto ve lotonun her kolonundan fazladan aldıkları 100 lira ile toplanan paraları öldürülen işçi ailelerine rüşvet vererek, katilliklerini ustaca gizlediler. Türkiye kapitalizminin devleti hem ordusu-polisiyle, hem de köy korucuları uygulaması ve aşiretleri silahlandırarak Kürtleri birbirine kırdırarak Kürdistan'da kitlesel katliamlarını sürdürüyor.

Kapitalizm var olduğu sürece onun insana düşman karakteri değişmez. O kötülüklerini bütün dünyada bilinen en vahşi yöntemlerle ve geliştirdiği yeni yeni sinsi biçim ve yöntemlerle sürdürüyor. Durum böyleyken kapitalizm, yüzyılın başındaki kapitalizm değildir. "Kapitalizm sosyalleşmiş, değişmiştir!" diyen aptallar ya da ikiyüzlü riyakarlar olabiliyor. Böyle söyleyenlerin görüşleri dünyanın bugünkü konjunktüründe etkili olabiliyor. Bu nedenle bu görüşlerin etkisini küçümsememek, bu yanıltıcı görüşlere karşı 'ideolojik şiddet' uygulamak gerekiyor.

Kapitalizm insanı insana yabancılaştırıyor

İnsan, insanlık dediğimizde, fiziksel, düşünsel, ruhsal, duygusal, manevi, kültürel olarak, yani bir bütün olarak, insanı tanımlamış anlatmış oluyoruz. Kendimize sormamız gerekiyor. Peki, daha fazla para kazanmak için binlerce, yüzbinlerce, milyonlarca insanı hiç tereddüt etmeden, gözünü kırpmadan öldürenleri, öldürmeye devam edenleri insan sayabilir miyiz? Beklenmedik inanılmaz haksızlıklar, kötülükler yapanları tanımak, anlamak için toplum içinde sorulur, bu nasıl insan? Bunlar nasıl insanlar? Türkiye ve Kürdistan'daki cezaevlerinde yapılan işkenceleri vahşeti kitaplardan öğrenenlerin bir kısmı bu kadarının olabileceğine inanmıyorlar, inananmıyorlar. Kitapların olanları çok abartarak yazdığını söylüyorlar. Evet inanılır gibi değildir. Zulüm inanılmaz boyutlardadır.

Bunlar nasıl insan? Bunları insan sayabilir miyiz? sorularına doğru yanıtlar bulmak gerekiyor. Bizim yanıtımız açıktır; sömürüyü sürdürmek için her türlü insanlık suçunu işleyenler sadece fiziki olarak insandırlar. Onlar insani özleri, insani değerleri olmayan, düşünsel, ruhsal, duygusal olarak insan olmayan varlıklardır. Onlar insanlık düşmanıdır. Onlar insana yabancıdır.

* * *

Eğer yabancılaşma sadece sömürücü egemen sınıfların, işçi ve emekçi sınıflara karşı bir yabancılaşması olsaydı, bu çok da yadırganması gereken bir olgu olmazdı. Bu nesnel olarak, ob-

jektif olarak ayrı olan, farklı olan, birbirine yabancı olan iki karşıt sınıfın, aralarında uzlaşmaz çelişki olan iki karşıt sınıfın yabancılaşması olduğu için normal olurdu. Zaten başka türlü de olamaz. Ve gerçekte çok genel olarak bu iki sınıf birbirine yabancıdır. Ama yanıltıcı olmamalı, bu yabancılık, nesnel-objektif bir yabancılıktır. Yani çok kaba olarak söylersek zenginlik, fakirlik, ezen, ezilen yabancılığıdır.

Tersi olarak da işçi ve emekçi sınıflar bir bütün olarak, bir kamp olarak, bir taraf olarak sömürücü sınıflara nesnel yabancılığın mantıki sonucu olarak düşünsel, kültürel olarak da yabancı olsalardı bu çok normal olurdu. Giderek olmasını istediğimiz budur. Fakat karşıt sınıfların bir bütün olarak tamamen birbirlerinden yalıtılmaları, birbirlerinden hiç etkilenmemeleri mümkün olamaz. Çünkü sınıflar arasından bir tampon bölge yok. "Sınıfları birbirinden ayıran bir Çin Seddi yoktur." (Lenin)

Sömürücü egemen sınıflar insana yabancılıklarını iktidarda oldukları için kendi karakterlerine uygun ideolojileri ve uygulamaları sayesinde işçi-emekçi sınıflara da bulaştırıyorlar.

İnsanı yaratanın, yaşatanın, geliştirenin **emek** olduğu, insanın evrimiyle ilgilenen bütün büyük düşünürler tarafından defalarca kanıtlanmıştır. İnsanı yaratan emek olduğuna göre, emeğine yabancılaştırılan insan, insana da yabancılaşmaya başlar. Emekçi sınıflar içinde yabancılaşmanın başlangıç noktası burasıdır. Kapitalizmin ideolojisi emek hırsızlığını yasayla ve bu yasaya uygun zorla güvence altına alan bir gasp ideolojisidir. Hemen hemen bütün sınıflı toplumlarda olduğu gibi kapitalizmde de işçiler biyolojik bir üretim nesnesidir. (Bazı gelişmiş kapitalist ülkelerde aynı zamanda neyi tüketeceğine kapitalistlerin karar verdiği bir tüketim nesnesidirler). Yani kapitalistlerin istediği budur. İşçilerin neyi niçin ürettiğine, nerede, nasıl, niçin kullanılacağına işçiler değil, sermaye karar verir.

Kapitalist ideolojinin hükmü altındaki ülkelerde, bütün kurumlar, kuruluşlar, ilişkiler bu ideolojiye uygun olarak düzenlenir ve ona göre işler. Örneğin Türkiye'de işçiler-emekçiler kendilerinin ne kadar vergi ödeyeceklerine karar veremezler. Bu kararı onlar adına, onlara rağmen kapitalistlerin devleti verir. İşçiler-emekçiler kendilerinden alınan vergilerin rakamını belirleme hakkına sahip olmadıkları gibi, alınan vergilerin nerede, nasıl, niçin kullanılacağı konusunda da söz sahibi değillerdir. Türkiye'de işçilerden alınan vergilerin işçilerin beynine sıkılan kurşuna, işçilerin, devrimcilerin kafasına inen copa dönüştüğüne defalarca tanık olduk, oluyoruz. Devrimci işçilerin beynine kurşun sıkanların, kafasına cop indirenlerin maaşı işçilerden alınan vergiyle ödeniyor. İşkencecilerin ve yoksul Kürt halkının katillerinin yüksek maaşları işçilerden alınan vergiyle ödeniyor. İşçileri aldatan, küçümseyen, aşağılayan, maddi ve kültürel olarak işçilere yabancılaşmış, düşmanlaşmış olan bürokratların, generallerin yüksek rakamlı maaşları işçilerin vergileriyle ödeniyor. Gerçekte olan bu değil midir? Resmi ideolojiye saplantılı olarak körü körüne bağlı olmayanlar, biraz objektif bakabilmeyi deneyerek düşünsünler, ve sorsunlar kendilerine, gerçekte olan nedir? İşçilerden alınan vergiler kimlerin kararıyla, kimlerin yararına, kimlerin zararına kullanılıyor? Bu ve benzeri örnekleri bin kez çoğaltmak mümkündür.

Yalnızca bu vergi örneği bile işçilerin emeğine -kendilerine yabancılaşmış, yabancılaştırılmış olduklarını görmek bakımından bir kanıt olabilir. Bu yalnızca işçilerin emeğine yabancılaşmaları değil, bu aynı zamanda işçilerin kendi emeğinin kendilerine düşman haline gelmesidir.

Birey olarak kendi öz emeğine, emeğinin sonuçlarına yabancılaşan insan, kendine, çevresindeki insana, toplumuna-sınıfına, dünya insanına önemli ölçüde yabancılaşıyor. Yabancılık ayrılığı, yalnızlığı, korkuyu, kendine ve başka insanlara güvensizliği beraberinde getiriyor. Bu çok zararlı olgular, işçiler-emekçiler için daha da zararlı sonuçlara yolaçıyor. Çünkü bu çok zararlı olgular insanın bölünmesi, küçük parçalara ayrılması, molekül - en küçük parçalar haline gelmesi demektir.

İnsan emeğine yabancılaştırılmadan, emeği insana düşman hale getirilmeden, sömürü düzeninin ayakta kalması ve devam etmesi mümkün değildir. İnsanın emeğine yabancılaştırılması, parçalanması, bu politikanın sonucu olarak emekçi insanların düşünce ve ruhsal yapılarının bozulması, sürekli olarak korku ve panik duygusunun egemen olması, yılgınlık ve yalnızlık ortamının oluşması, kapitalizmin yükselmesinin toplumsal zeminini oluşturuyor. Kapitalistlerin işini kolaylaştıran bu parçalanmış zemin olmadan emekçi insanın aldatılması ve onlara zulüm yapılması kolay olamazdı.

Yeniden Yeniçeltek

Çok kısa olarak Çeltek katliamına dönelim. Çeltek'te 68 işçinin ölümüne neden olan olaya pek kimse kaza demedi. Bir cinayet örgütü olan silahlı kuvvetlerin genel kurmay başkanı olmuş, 12 Eylül faşist askeri darbesinin liderliğini yapmış, bir katliamlar devleti olan TC devletinin cumhurbaşkanlığını yapmış ve cezaevindeki devrimciler için ben bunları asmayayım da besleyeyim mi diyebilmiş olan faşist K.Evren bile Çeltek olayını bir "toplu cinayet" olarak değerlendirmiştir. (13 Şubat, Günaydın gazetesi)

Çeltek olayı kimsenin gizleyemeyeceği kadar açık olan bir toplu cinayet, bir toplu katliamdır. Bir patlamanın olacağı bir hafta öncesinden beri kuvvetle tahmin edildiği, beklendiği, bunu işçiler dahil herkes bildiği halde, patronlar "ocağa in!" emri verdi diye işçiler tam bir itaatkarlıkla boyun bükmüş kuzu kuzu ocağa yani ölüme inmişlerdir.

Sorulmalıdır; işçiler neden sessizce ölüme gitmeyi kabul etmişlerdir de, kendilerini ölüme göndermek isteyenleri cezasız bırakmışlardır? İşçiler kendilerini ölüme gönderenlere karşı mücadele edecekleri yerde, neden ölüme gitmeyi tercih etmişlerdir? Ocağa inip ölmek, kendilerini ölüme gönderen bu insanlık düşmanlarına karşı direnerek işten atılmayı göze almaktan, ya da en iyisi onlara karşı savaşarak hapse girmeyi göze almaktan daha mı iyidir?

Yabancılaştırılan, parçalanan insan, zavallı, güçsüz, korkak, yılgın, yalnız, direngsiz insandır. Bu hale getirilmiş olan emekçi insan, karşı koymak mücadele etmek güvenini kendinde bulamaz. Emekçilerin bu parçalanmış sosyal zemini ortamında, kapitalistler daha fazla para kazanmak için alabildiğine keyfi, sorumsuz, vahşi davranabilme rahatlığını bulabiliyorlar.

Sömürüye, her türlü haksızlığa karşı olan biz işçiler kendimize hergün sormalıyız. Bize en aşağı yaşam koşullarını layık gören, bizi ölümlere gönderen, bu emek hırsızı insanlık düşmanı canilere daha ne zamana kadar rahat davranma fırsatını vereceğiz? Sorularımızın yanıtını bize kim verecek? Sorunlarımızın çözümünü kimler sağlayabilir? Marks bize yanıt veriyor: **" İşçi sınıfı ya devrimcidir, ya da hiçtir".** En doğru yanıt budur. Bütün sorularımıza en doğru yanıtları bize devrimciler verecek. Bütün sorunlarımızı en iyi şekilde, devrimci olabilirsek eğer ancak biz çözeceğiz. Bütün kötülüklere kaynaklık eden sömürüdür. O nedenle kapitalist rejim içinde sorunlarımıza çözüm beklemek, onların devletine güvenmek, onlardan merhamet beklemek, onlara umut bağlamak, tam bir saflık ve cahillik olacaktır. Bugüne kadar olduğu gibi umutların defalarca boşa çıkması ve hayalkırıklığı olacaktır.

Bazı yer ve zamanlarda önemli hatalar yapmış olmalarına, bazılarının önemli kusurları olmasına rağmen, devrimciler bütün ulusların en iyi evlatlarıdırlar. Her şeyin sahtesi olduğu gibi devrimci görünmeye çalışan sahtekarlar da var. Bizler devrimci bilincimizi ve eylemimizi yükselttikçe kimlerin sahtekar olduğunu kolayca anlayıp dışlayabileceğiz.

İşçiler için en tehlikeli, en zararlı yabancılaşma, işçilerin devrimcilere yabancılaşmasıdır. Kapitalistler kendileri için çok gerekli olan bu işçi-devrimci yabancılaşmasına özel önem veriyorlar. Devrimciler kendi kaderlerini işçi sınıfının kaderiyle, ezilen insanların kaderiyle birleştirmiş, işçilerin-emekçilerin kurtuluşu uğrunda işkenceleri, sakat kalmayı, ölmeyi göze almış ve ölmüşlerdir. Bunlar toplumda hemen herkes tarafından biliniyor.

Oysa kapitalistler ısrarla inatla devrimcileri "yabancı mihrakların adamları", "vatan hainleri", "satılmışlar", "kansızlar", "bölücüler", "nifakçılar", "teröristler" olarak tanıtmaya çalışıyor. TV, basın, radyo gibi iletişim ve kamuoyunu oluşturma araçları kapitalistlerin hizmetinde olduğu için, bu sürekli olarak devam eden devrimcileri karalama kampanyası maalesef başarılı olabiliyor.

Ölümden her durumda, her zaman kaçılmaz, kaçılamaz. Öyle anlar gelir ki ölümün üzerine üzerine yürümek gerekebilir. Çünkü başka seçenek kalmamıştır. Ama açıkça söylemek gerekiyor, Çeltek maden işçilerinin ölümü çok anlamsızdır. Onlar patronların kar hırsı uğruna ölmüşlerdir. Onlar düşmanlarının malını kurtarmak için ölmüşlerdir. Köpeklerin sokulmadığı ocaklara girmişlerdir. Ben bir devrimci işçiyim. Ölenler objektif olarak benim sınıf kardeşlerimdir. Ölümlerine çok üzülüyorum. Hala toprağın yüzlerce metre derinliğinde olduklarını hatırladıkça adeta içim kan ağlıyor, kahroluyorum. Ama ölenlere saygı duymuyorum. Onlar boşuboşuna öldüler, direnmeden, karşı koymadan öldüler. Ama '89 1 Mayıs'ında ölen genç işçi Mehmet

Akif Dalcı'ya sonsuz saygı duyuyorum. Çünkü o emeğini çalanlara karşı bilinciyle yüreğiyle ne yaptığını bilerekkavgaya girdi. Ölümü anlamlıdır. Boşuna olmamıştır. M.A.Dalcı kavgayı, başkaldırmayı öğreten bir isimdir. Ya Çeltek'te ölen maden işçileri?...

M.A.Dalcı kapitalistlerin ve onların devletinin nezdinde, polise karşı koyan bir teröristtir. Özgürlük isteyen Kürt devrimcileri bölücüdür, vatan hainidir. Ama her türlü haksızlığa boyun eğen, bile bile, kuzu kuzu ölüme giden işçiler iyi vatandaştır. Kapitalist ideolojinin mantığı böyledir. Buna şaşırmamalıyız.

Emeğine, kendine, toplumuna yabancılaştırılan işçi, böylece cahil, korkak, güçsüz ve zavallı duruma getirilen işçi, çoğu zaman hiç farkında olmadan patronların yani düşmanlarının yararına parmak kaldırıyor. Onların işine yarayacak biçimde düşünüyor ve davranıyor. Tersi olarak da kendi yararına düşünüyor ve davranıyor.

İşçiler, parçalanmış, birbirine yabancılaştırılmış, bu haliyle yalnızca patronların işine yarayan, oraya buraya serpiştirilmiş olan kendi parçalarını toparlamalı, biriktirmeli, birleştirmelidirler. İşçiler kendileriyle ve kendilerinin kopmaz parçası olan devrimcilerle birleşmeli, bütünleşmelidirler. Eğer Çeltek işçileri devrimcilere biraz kulak verselerdi, devrimcilerle diyalog içinde olsalardı hiç kuşkusuz ki, boşu boşuna ölmeyeceklerdi. Boşuna olan ölümlerden ders çıkarılmalıdır. **Ölümler boşuna olmasın!**

İşçiler devrimcilerle birleşerek, yoksul Kürt halkını katledenlere ve sınıf kardeşlerini Çeltek'te bile bile ölüme gönderenlere bir mahşer günü hazırlamaldırlar. Bugüne kadar katledilen devrimcilerin, işçilerin ve yoksul Kürt insanının azgın düşmanlarını cehennemin gayya kuyusuna göndermelidirler.

Elbette işçiler, emeğine, kendine, sınıf kardeşlerine ve diğer insanlara yabancı olmaktan kendilerini kurtaracaklardır. Biz buna inanıyoruz ve bütün gücümüzle bunun için çalışacağız .

Elbete işçilerin neyi, niçin, nasıl üreteceklerine ve ürettiklerinin nerede, nasıl, kimin için kullanılacağına kendilerinin karar vereceği günler gelecektir. Elbette işçilerin düşmanı olan kapitalist sistem ve onların TC devleti, işçileri Kürt insanına düşman etmeyi başaramayacaktır. Ve elbette Kürdistan'dan ve Türkiye'den bütün dünyaya güçlü bir devrimci rüzgar estirilecektir. Ve inanıyoruz ki, ekonomik-demokratik bakımdan en gelişmiş kapitalist ülke işçi ve emekçilerine bile örnek olacak, cazip gelecek modern sosyalist sistem Türkiye'de kurulacaktır.

Depolitizasyon ve...

(Baştarafı s.12'de)

lerin depolitizasyonu için her yolun deneneceği açıktır. Toplumsal mücadelenin yükselmesiyle, egemen güçlerin, geçmişte olduğu gibi provokasonlara girişeceği; sivil faşist ve gerici unsurları devrimcilerle karşı karşıya getirip, kitleyi mücadeleden geri durdurmak, devrimci mücadeleye gölge düşürmek isteyeceği muhakkaktır.

Buradan hareketle;

Üreteceğimiz politika ve yöntemlerle, sorunlarına sahip çıkan, haksızlığa boyun eğmeyen, hazır verileni kabul eden yerine soran ve sorgulayan, faşizme, işkenceye ve idam cezalarına karşı duyarlı, baskılara direnebilen, tüm temel toplumsal ve siyasal sorunlarla ilgilenen politik ve mücadeleci bir kitle tabanı yaratmak... Acil sorunumuz budur.

İstanbul Üniversitesi'nden bir devrimci

H.Fırat

Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm

EKİM Yayınları

Güney Kore'de militan işçi eylemleri

IMF reçeteleriyle, ihracata dönük istikrar politikalarıyla hızlı ekonomik kalkınmaya örnek gösterilen Güney Kore'den, son yıllarda, yeni ekonomik mucizeler yerine militan işçi ve öğrenci eylemlerinin, kanlı sokak çatışmalarının haberleri geliyor.

Güney Kore, Nisan ayı ortalarında başlayan işçi eylemleri, sokak çatışmaları ile çalkalanıyor. Başkent Seul ve ülkenin diğer 10 kentinde işçi ve öğrenciler güvenlik güçleriyle çatışmaya girdiler.

Dünyada Japonya'dan sonra en çok gemi üretim kapasitesine sahip olan ülkenin en büyük tersanesi Hyundai'da çalışan 20 bin işçi greve başladı. Resmi rakamlara göre 45 ayrı sendikaya üye 47 bin işçi greve çıktı. Kapitalist devletin başsavcısı, illegal politik işçi eylemleri olarak nitelendirdiği grevlerin derhal bastırılması, daha da yayılmasının önlenmesi için 25 özel polis birliğini göreve çağırdı.

13 bin polis tersane işçilerinin grevine üçüncü gününde saldırdı. Grev kırıldı. Binlerce işçinin polisle çatışması sırasında 80 polis, 14 işçi yaralandı. İşçiler tersane dışına barikatlar kurarak eylemlerini sürdürdüler.

Tersane işçilerinin eylemlerini desteklemek için aynı şehirde bulunan 27 bin otomotiv sanayi işçisi 2 günlük dayanışma grevi yaptılar.

Tersane işçilerinin eylemlerine banka çalışanları, devlet televizyon kurumu çalışanları da katıldılar. Binlerce öğrenci grevci işçilerle dayanışmak için gösteriler düzenlediler. Polisle çatışmaya girdiler.

2400 polis ise 1 Mayıs gecesi grevdeki televizyon kurumu işçilerine saldırdı. 333 grevci tutuklandı.

Güney Kore Türkiye gibi 1 Mayıs'ın yasak olduğu ülkelerden biridir. Güney Kore'de de işçiler devletin yasağını dinlemeyerek sokağa döküldü. Yaklaşık 100 bin işçi sendikalarının çağrısına uyarak 1 Mayıs gösterilerine katıldı. Sadece Ulsans şehrinde 20 bin işçi grevdeki işçilere yapılan saldırıları protesto etmek için 1 Mayıs'ta gösteri yaptı.

Güney Kore, son 30 yılda hızla kalkınarak, dünya pazarına en fazla mal ihraç eden 12.ülke haline gelmiştir. Ekonomisi tamamen ihracata bağımlıdır. Dünya pazarında rekabet gücünü, işgücü fiyatının çok ucuz olmasından almaktadır. Güney Kore işçileri, haftalık 54,3 saatlik çalışma süresiyle dünyanın en uzun çalışan işçileridir. Sömürü oranı çok yüksektir. Çalışma koşulları kötüdür. İş güvenlikleri yoktur. Patronların kara listeye aldığı işçiler, açlıkla tehdit edilmektedir. 1988'deki dış ticaret fazlası 14,2 milyar dolardan 1989'da 5,1 düşmüştür. Bu yıl ise 2 milyar dolara gerilemesi beklenmektedir. 65 milyar doları aşmış dış borçlar ise ekonomi üzerinde çok ağır bir yüktür.

Güney Kore kapitalistleri, ekonomideki kötüye gidişin nedeni olarak işçi eylemlerini, ücret artışlarını göstermektedirler. Ve her yolla ücret artışını önlemek, faturayı işçilere ödetmek istiyorlar.

Son 3 yılda hızla yükselen eylemlerde işçiler daha fazla ücret, ve özellikle işyeri düzeyinde örgütlenebilen sendikaların, işkolu düzeyinde ve ülke çapında örgütlenebilmesi, devletin desteklediği sarı sendikalar dışındaki ilerici sendikalar üzerindeki örgütlenme yasağının kalkmasını istiyorlar. Ayrıca tutuklanan sendika önderlerinin, ve bu yılın başından beri tutuklanmış olan 400 kadar sendikacının serbest bırakılmasını, polisle çatışmaya giren işçilere karşı cezai işlem yapılmamasını istiyorlar. Bu anlamda, işçilerin siyasi talepleri önemli bir yer tutmaktadır.

Güney Kore işçileri, kapitalizmin sözde "mucize"ler ülkesinde, "mucize" eylemler sergiliyorlar. Azgın bir sömürü ve baskıya dayanan rejimi zor durumda bırakıyorlar.

*

Güney Afrika'da uzlaşma mı?

H. Akarsu

2-4 Mayıs'ta, Güney Afrika tarihinde ilk kez, ırkçı rejim temsilcileri ile bu rejime karşı 1961'den beri silahlı mücadele yürüten, yasaklanıp önderlerinden bazıları ve binlerce üyesi, taraftarı zindanlara tıkılan ya da sürgüne gönderilen, yüzlerce şehit veren ANC (Afrika Ulusal Kongresi) temsilcileri bir araya geldiler. Görüşmeler sonunda ırkçı rejimin başı de Klerk ile ANC önderi Nelson Mandela ortak bir açıklama yaptılar.

Irkçı rejimi, başkan de Klerk, dışişleri bakanı "Pik" Botha ve adalet bakanı Kobie Coetsee temsil etti. ANC ise, Nelson Mandela başkanlığındaki kalabalık bir delegasyonla temsil edildi. ANC'nin kadın örgütlerinden, silahlı ordusuna kadar çeşitli örgütleri delegasyonda yer aldı. Fakat ANC'nin en önemli militan örgütleri olan ve ırkçılığa karşı mücadelenin temel güçlerini oluşturan işçi sınıfı ile gençlik örgütlerinin temsilcileri ANC delegasyonunda yer almadı. Güney Afrika Kiliseler Konseyi eski genel sekreterinin bile yer aldığı kapsamlı bir heyette, işçi sınıfının ve gençlik örgütlerinin temsil edilmemesi hayli dikkat çekici bir olgudur.

Güney Afrika'da son bir yıl içinde meydana gelen siyasi gelişmeler ve bunların en önemlisi ırkçı rejimle masa başına oturma, özellikle son on yılda, Güney Afrika'daki, Afrika'nın güneyindeki ve dünyadaki gelişmelerle, yaşanan süreçle doğrudan bağlantılıdır.

Bu süreçlerin en belirgin olanlarını irdeleyerek günümüzdeki gelişmeleri anlayabiliriz.

Irkçı rejim, kanlarına susadığı ANC'nin ve diğer direniş örgütlerinin Nelson Mandela, Walter Sisulu gibi önderlerini serbest bırakmak, sürgündekilerin dönüşlerine izin vermek zorunda kaldı. Ortak görüşme öncesi ANC'nin önşartlarını kabul etti. Görüşme sırasında ise, ANC'nin başlıca isteklerini, geniş kapsamlı bir siyasi affı kabul etmiş bulunuyor.

Ne oldu da ırkçı rejim böylesine değişiverdi?

Yoğunlaşan ekonomik kriz

Irkçı rejim derin bir ekonomik krizle karşı karşıyadır. Bu kriz, uygulamak zorunda kaldığı yeni politikanın temel belirleyici etkenlerindendir.

Dünyanın en zengin, en çeşitli madenlerine sahip olan Güney Afrika, başlıca gelir kaynağı olan madenlerin dünya piyasasında fiyatlarının düşmesiyle büyük gelir kaybına uğradı. Örneğin, Güney Afrika'nın en önemli ihraç malı olan altının fiyatı önemli ölçüde düştü. Rezervleri değer kaybetti. Ayrıca, Güney Afrika, Batılı ülkelerin başlıca altın üreticisi olmaktan çıktı. 1980'de Batılı kapitalist ülkeler altın ithalatının %75'ini Güney Afrika'dan yaparlarken, bu oran 1989'da %40'a düştü.[1]

Bunun yanısıra direniş örgütlerinin '80'li yıllarda yoğunlaşan silahlı mücadelesi, ekonomik hedeflere yönelik sabotaj ve yıkım eylemleri büyük kayıplar verdirdi. Irkçı rejim silahlı direnişi, 1985 sonrası kitleselleşen işçilerin, siyah halkın başkaldırışını önlemek, rejimi ayakta tutabilmek için bütçesinin üçte birini silahlı kuvvetlere, polis ve diğer güvenlik güçlerine harcamak zorunda kaldı. Dışa, komşu ilerici ülkelere, Mozambik ve Angola'ya karşı yürüttüğü silahlı saldırılar, Namibia'daki işgali sürdürebilmek için beslediği ordu dış gelirleri azalan ırkçı rejimin sırtına ağır gelmeye başladı.

Ekonomisi her yönden emperyalist devletlere bağlı olan Güney Afrika, ırkçı rejimin sallanmaya başlaması, dünya kamuyu nezdinde iyice teşhir olması sonunda emperyalist devletler, uluslararası tekeller ve mali kurumlarca eskisi gibi beslenmemeye başladı. Yabancı sermaye, yatırım risklerinin artması, rejimin güvenirliliğini yitirmesiyle ve ayrıca kendi ülkesindeki ilerici kamuoyunun da baskısıyla yatırımlarını azalttı ya da durdurdu. Hatta bazı tekeller faaliyetlerine son verdiler.

Güney Afrika'nın bağımlı olduğu emperyalist devletler ırkçı rejime karşı ekonomik yaptırım uygulamaya başladılar. Amerikan ve İngiliz bankaları açacakları yeni kredileri siyasi şartlara bağladılar.

Bu gelişmeler sonucu ödemeler dengesi bozulan, gelirleri azalan, ekonomik gelişimi sıfıra düşen Güney Afrika, 1 Eylül 1985'te, tek taraflı olarak dış borçlarının %60'ını oluşturan 24 milyar dolar tutarındaki kısa vadeli dış borçlarını

ödeyemeyeceğini ilan etti. Alacaklı 34 büyük, 230 küçük banka daha fazla bir yıkımı önlemek, borç ödemelerini güvenceye alabilmek için, kısa dönemli borç ödemelerini 1990 ortalarına erteledi. Buna karşın uzun vadeli borç ödemeleri devam etti. Güney Afrika son yıllarda 3,5 milyar dolar dış borç ödemesi yaptı. Fakat %30'lara varan enflasyon ve Güney Afrika parası Rand'ın dolar karşısında 1984-89 döneminde %50 değer kaybetmesi vb. yüzünden dış borç yükü azalmadı, tersine arttı. Döviz revervleri eridi. Ekonomi çöküntüyle karşı karşıya geldi. İşsizlik en iyimser tahminlerle %35'e yükseldi.

Irkçı rejim, ekonomiyi yıkımdan kurtaracak dış kredilere ve yabancı sermayeye yeşil ışık yakmak için politik istemleri sınırlı da olsa yerine getirmek, rejimin göze batan sivriliklerini törpülemek zorunda kaldı.

Güney Afrika siyah halkının ve işçi sınıfının mücadelesi

Emperyalist devletleri, uluslararası finans kurumlarını ırkçılığa karşı tavır almaya zorlayan, ırkçı rejimin belini büken, esas olarak halkın ve Güney Afrika işçi sınıfının başkaldırısı, kitlesel eylemleriydi.

Direniş örgütleri, ANC 1980 sonrası ırkçı rejime karşı eylemlerini yoğunlaştırdılar. Bunun için legal örgütlenmeleri ve araçları illgal örgütlenmelerin etkisi altında geliştirdiler. Toplumun her kesimini kucaklayan 600 kadar çeşitli siyasal parti, grup ve hareketleri, sendikaları, kitle örgütlerini içeren UDF (Birleşik Demokratik Cephe)nin 1983'de kurulması, 1984 sonrası anti-Apartheit direnişinin sıçrama yapmasını kolaylaştıran bir etmen oldu.

1980 sonrası başkaldırı ve direniş hareketinde, Afrika kıtasının bu engelişmiş kapitalist ülkesinde, işçi sınıfının mücadelesi temel belirleyiciydi. 1980 yılında sadece üretim sektöründe 2,3 milyon siyah işçinin çalıştığı Güney Afrika, işçi eylemleriyle çalkalandı. Çeşitli karşıt sendikalara bölünmüş işçi sınıfı 29 Kasım-1 Aralık 1985'de toplanan kurucular kongresinde oluşturulan COSATU (Güney Afrika İşçi Sendikaları Birliği) ile sendikal birlik yönünde önemli bir adım attı. COSATU'nun tüzüğü şu sözlerle başlıyordu:

"Biz, burada toplanmış olan sendika temsilcileri, baskıdan ve iktisadi sömürüden kurtulmuş, birleşik ve demokratik bir Güney Afrika hedefine kararlı bir biçimde bağlı olduğumuzu ilan ederiz. Bu hedefe ancak birleşmiş bir işçi sınıfının önderliğinde ulaşılabileceğine inanıyoruz."[2]

"Irk", renk, inanç ve cinsiyete bakılmaksızın birleşik bir işçi sınıfı hareketinin inşasını amaçlayan ve bu doğrultuda çaba gösteren COSATU, 500 binden fazla işçiyi çatısı altında örgütlemiş ve 1985 sonrası militan işçi direnişlerini, yaygın ve etkili grevleri yürütmüştür

Bu dönemde sadece COSATU'ya bağlı sendikalar değil, diğer bağımsız sendikalar da hem üye sayılarını, hem de direnişlerini artırdılar. İşkolları düzeyinde militan grevleri gerçekleştirdiler. Grevlere katılan toplam işçi sayısına bakmak bile işçi sınıfındaki hareketlenmeyi göstermeye yeter. 1977'de 15 bin kadar işçinin katıldığı 90 grev olmuşken, 1984'de resmi verilere göre 182 bin işçinin katıldığı 469 grev gerçekleştirildi.Grevci işçilerin 175 bini siyah işçilerdi.[3] 1985 sonrasında ise COSATU'nun örgütlediği grevlere yüzbinlerce işçi katıldı.

Grevler siyah halk tarafından geniş destek gördü. Köylerde, mahallelerde kurulan grev dayanışma örgütleri, son demiryolu işçilerinin grevinde olduğu gibi grev fonları tükenen sendikaların üyelerine yiyecek yardımı yaptı. Siyah halk, öğrenciler demiryolu işçilerinin direnişini desteklemek için beyazların işlettiği vagonları işgal etti, bilet almadan trenlere bindi.

Buna benzer yasadışı eylemler, ırkçı rejimin yasalarını tanımama, genel grev, beyazların dükkanlarını boykot vb. kitlesel direnişler rejimin hareket alanını daralttı. De Klerk'in başkan seçildiği son seçimleri siyah halk boykot etti. Halkın ve işçi sınıfının direnişi, 1985'de ilan edilen sıkıyönetimi işlemez hale getirdi. İdamlar, ırkçı rejimin silahlı terörü anti-Aperheit hareketi daha da alevlendirdi.

İşte bu isyan, toplumdaki devrimci kabarış, ırkçı rejimi ve bu rejimin başdestekçisi emperyalist devletleri dize getirdi; dün reddettiği, ağzına bile almadığı şartları, reformları kabul etmek zorunda bıraktı.

Dış etmenler

Öte yandan Afrika'nın güneyinde son yıllarda meydana gelen bölgesel siyasi gelişmeler, buna bağlı olarak Güney Afrika içindeki siyasi süreç dış etkenlerden, yani Gorbaçov'un "dünyadaki sıcak bölgeleri söndürme" politikasından, ABD-

Sovyetler Birliği yakınlaşmasından ve nihayet Doğu Avrupa ve Sovyetler'de meydana gelen büyük değişimlerden doğrudan ya da dolaylı olarak etkilendi. Bölgedeki gelişmeler Gorbaçov-Reagan arasında pazarlandı. Angola ve Mozambik'deki ilerici rejimler Güney Afrika ve ABD'nin beslediği karşı-devrimci çetelerce zayıflatılıp etkisiz hale getirildi. Namibia'da emperyalistlerin çıkarlarını zedelemeyen bir "çözüm"e varıldı... Bu ülkelerden Güney Afrika'nın işgal kuvvetleri geri çekilirken, çetelerin yemleri kısılırken, ANC'nin cephe gerisi, mevzileri, olanakları, destekleri sınırlandı,etkisizleştirildi. Angolada'ki askeri kampları kapatıldı. Sovyetler Birliği ABD ile bir çok kez Güney Afrika'nın geleceğini görüştü. ANC ve ANC ile birlikte çalışan Komünist Partisi çeşitli yollar ve araçlar kullanılarak uzlaşmaya; Güney Afrika'daki devrimci dalga kazasız belasız bir sonuca ulaştırılıp etkisizleştirilmeye çalışıldı. ANC ve UDF, ülke içindeki, bölgedeki ve dünyadaki gelişmeler, değişen dengeler çerçevesinde yeni politikalar, çözüm alternatifleri üretmek, saptamak zorunda kaldılar.

Güney Afrika'da politik güçler ve istemleri

Güney Afrika'daki direniş örgütlerinin en güçlüsü ANC'dir. ANC'den kopan, daha temel toplumsal çözümler isteyen PAC, siyasi gelişmeleri yönlendirebilecek güçte değildir. Güney Afrika Komünist Partisi, uzun yıllar Moskova yanlısı bir çizgi izlemiştir. ANC ile birlikte çalışmakta, ortak önerilerle ANC delegasyonunda yer almaktadır. ANC'nin çizgisi ırkçılığa karşı mücadeleyi hedefler. Başından beri kapitalizme karşı bir mücadeleyi, rejimi kökünden yıkacak devrimci bir hattı savunmamıştır. ANC, toplumun her kesiminde olduğu gibi, işçi sınıfı üzerinde de etkindir. ANC, COSATU ve UDF, günümüzde Güney Afrika'nın geleceğini belirleyen taraftır.

Emperyalistler ve ırkçı rejim siyah halkın mücadelesini zayıflatmak, rejimin sınırları çerçevesinde tutabilmek için, siyahı siyaha kırdırma, anti-Aparheit hareketi zayıflatma; geleceğin Güney Afrika toplumunun siyasi kimliği belirlenirken kendi çıkarlarının destekçisi olacak bir denge unsuru yaratma siyaseti izlemişlerdir. Bu bağlamda, Hint kökenlileri, 6 milyon nüfuslu gerici Zulu kabilesini yanlarına almaya, çeşitli tavizlerle siyah halktan koparmaya özen göstermişlerdir.

Zulu kabilesinin örgütü Inkatha, ANC'den sonraki en güçlü örgüttür. Federal Almanya'da, sağcı CDU'nun bursuyla eğitim görmüş olan Zulu kabile reisi ve Inkatha şefi Buthelezi Alman emperyalistleri ile sıkı fıkıdır.Karşılıklı davetler ve ziyaretler sürüp gitmektedir.

Buthelezi, ırkçı rejimin işbirlikçisi olarak, hem emperyalistlerle, hem azılı ırkçı Botha ile yıllarca yakın ilişkilerde bulunmuştur. Güney Afrika sorununa, Güney Afrika ile emperyalist ülkeler arasındaki ilişkilere bakışı ve tutumu Alman emperyalizminin, CDU'nunkinin aynısıdır. ANC silahlı mücadele yürütürken "barışçıl mücadele" taraftarı kesilmiştir. ANC ve diğer örgütler ırkçı rejime karşı ambargo uygulanmasını isterlerken, o, "ambargo yerine yatırım" görüşünü savunmuştur.[4]

Inkatha silahlı örgütü, ANC'nin silahlı örgütlerine ve ilerici siyah örgütlere karşı yıllardır kanlı bir mücadele yürütmektedir. 1987'den bu yana 3 binden fazla ANC ve diğer ilerici örgüt taraftarlarını öldürmüşlerdir. Mandelanın serbest bırakılmasından sonra yoğunlaştırdıkları karşı-devrimci saldırılarda sadece Natal bölgesinde 2 bin silahlı Zululuyu seferber etmişler ve Nisan ayında 200 siyah insanı öldürmüşlerdir.Yoksul siyah halktan binlerce insanın evini, gecekondusunu yakıp yıkmışlardır.

Irkçı rejim, ANC ile uzlaşma masasına oturmadan önce Inkatha'nın kanlı saldırılarına gözyummuş ve daha sonra da de Klerk'in partisi Ulusal Parti (NP) ile Inkatha arasında siyasi birlik kurulduğu açıklanmıştır. Rejim, Buthelezi bekçiliğinde bir siyah bölge politikasını Natal'da denemektedir. ANC ile Inkatha arasındaki silahlı iç savaş Natal bölgesinde hakim olmak için rejimin de desteği ile sahnelenmiştir. Ve bir iç savaş, Natal bölgesinde sıkıyönetimin devamının gerekçesi olmaktadır. De Klerk bugün Natal'da denenen modeli, yarının Güney Afrika'sının siyasi biçimi olmasını planlamaktadır.[5]

Ayrıca de Klerk'i uzlaşmacı, "reformcu" olarak gören faşist, aşırı ırkçı beyaz örgüt ve partiler, Güney Afrika'nın geleceğinin tartışıldığı son aylarda eylemlerini artırmışlar, gövde gösterisine başlamışlardır. Bu örgütler, Mandela'nın serbest bırakılmasından bu yana gerçekleştirdikleri si-

lahlı saldırılarla 50 siyahı katletmişlerdir.

ANC-COSATU ve UDF ne istiyor?

ANC-COSATU ve UDF politik tutumlarını, istemlerini geçen yıl ortak bir açıklamayla kamuoyuna duyurdular. Stratejik perspektiflerini netleştirdiler.

Bu ortak açıklamada, "rejime karşı saldırı stratejisi değiştirilmeyecek ve bir ayaklanma için potansiyel güçler hazırlanıp, oluşturulacak; eylem programımız halkı seferber edebilecek ve mücadeleyi bir üst aşamaya yükseltecek nitelikte olacaktır" deniyor ve rejimle görüşmelerin şartları, biçimi, hattı saptanıyordu. Açıklamada altı çizilerek, "rejimle görüşmeler üzerine tartışmalar yürütülen mücadeleye bir alternatif olarak tanımlanamaz. Kitle eylemleri ve toplumun bütün alanlarındaki direniş devam ettirilmelidir" deniliyordu.

ANC ve yandaş örgütleri bir yandan değişen bölge ve dünya şartlarında yeni taktikler geliştirir; ırkçı rejimle uzlaşmak için şartlar ileri sürerken, "silahlı mücadeleye devam" deniliyor; de Klerk'in görüşmeler için ileri sürüdüğü, "silahlı mücadeleden vazgeçme" koşulu reddediliyordu. Mandela silahlı mücadelenin ırkçı rejimin kendinden, teröründen doğduğunu, onu doğuran koşullar değişmeden silahlı mücadeleden vazgeçilmeyeceğini özellikle vurguladı.

ANC'nin görüşmeler için ileri sürdüğü önkoşullar; Mandela ve diğer önderlerin serbest bırakılması, siyasi af, ANC, PAC ve diğer direniş örgütleri üzerine konan siyasi mücadele yasağının kaldırılması, idamların durdurulması ırkçı rejim tarafından kabul edildi. De Klerk de baştan beri ileri sürdüğü Komünist partinin ANC delegasyonu içinde temsil edilmemesi önkoşulundan, Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliğindeki gelişmeler üzerine vazgeçtiğini açıkladı.

Bu önkoşulların taraflarca yerine getirilmesi üzerine ANC-ırkçı rejim görüşmesi gerçekleşti.

4 Mayıs'ta Mandela-de Klerk tarafından yapılan ortak açıklamaya göre, ırkçı rejim geniş kapsamlı bir siyasi affı kabul etmiş bulunuyor. Böylece sürgündeki 20 bin dolayındaki direnişçi geri dönme ve ülke içinde de binlerce siyasi tutuklu özgür siyasi mücadele yürütebilme olanağı elde etmiş olacak.

1985'den beri devamedegelen sıkıyönetim bölgesel olarak kaldırılacak.Natal bölgesinde ise Inkatha'nın silahlı saldırıları yüzünden büyük bir olasılıkla sıkıyönetim devam edecektir.

Görüşmeler öncesi ve görüşme sırasındaki en temel sorunu ANC'nin silahlı mücadeleyi durdurup durdurmaması oluşturmuştur. Ortak açıklamada, bu sorun hakkındaki karar tam açık değildir. ANC yönetimi başlangıç olarak üç aylık bir süre içinde silahlı mücadeleyi durdurup durdurma kararını verecek.

Bu ilk görüşmenin gerçekleşmiş olması, ırkçı rejim ve de Klerk için varılan ortak uzlaşma kararlarından daha da önemlidir. Böylece, başkan de Klerk, göreve aday olduğu zamandan bu yana denildiği gibi "güvenilir,reformcu devlet adamı" kimliğini somutlamış olmakta; ırkçı rejim ise reformlara yatkın olduğunu, uzlaşma istemini, ekonomik ambargo uygulayan, yatırımları durdurup kredi musluklarını kısan emperyalist devletlere, tekellere, bankalara, uluslararası finans kurumlarına ispatlamış olmaktadır.

Emperyalist devletler, Avrupa'nın sömürülerini "demokrasi" nutuklarıyla örten devletleri ve kurumları böyle bir uzlaşmaya dünden razıdırlar. Bölgesel çözümleri kotarmaya çalışıyorlardı. De Klerk, şimdi, "güvenilir, reformcu" devlet başkanı olarak Avrupa devletlerinin kapılarını çalacak, sermayeye güven verecek, ırkçı rejimin tecrit çemberini kırmaya, kredi musluklarını açtırmaya çalışacaktır. Bu amaçla önümüzdeki 3 hafta içinde de Klerk Almanya, İsviçre, İngiltere, Fransa, Belçika, Yunanistan, İtalya, İspanya ve Portekizi ziyaret edecektir.

Şimdilik, nasıl bir Güney Afrika sorunu tam yanıtlanmış değil. Emperyalistlerin isteğinin, mevcut rejimin reforme edilerek sürmesi, temellerinin korunması olduğu açıktır.

Dünyanın yüzkarası ırkçı Güney Afrika, kendisinin ve kara Afrikanın yazgısını değiştirecek bir umut ülkesidir ve siyah halkın 200 yıldır döktüğü kanların, verdiği onurlu mücadelenin karşılığı sınırlı demokratik reformlar değildir.

Dipnotlar:

1) Arbeiter Kampf, Sayı:316
2) 11.Tez, 5. Kitap
3) a.g.d.
4) Der Spiegel, Nr: 19
5) Die Tageszeitung, 24. 4. 1990

"Toplumsal Kurtuluş ve modern revizyonizm" hakkında

Kısa bir uyarı ve eleştiri

Ekim'in 31. sayısında (Nisan-1990) "Toplumsal Kurtuluş ve Modern Revizyonizm" başlıklı yazı yayınlandı. Yazı 16 sayfayı aşkın bir yer tutuyor. H. Yurtsever'in "'90 Başında Sosyalizm Üzerine Tezler"i de sanırım konuyla bağlantılı olarak yayınlandı.Bu durumda toplam 20 sayfayı aşkın bir *Ekim* sayfası *T. Kurtuluş*'a ayrılmış oldu.

Şöyle bir soruyla konuyu açmak olanaklı; *T. Kurtuluş*'a, aylık çıkan illegal bir gazetede bu kadar sayfa ayırmak ne derece doğrudur?

Bu soruyu sorarken tartışılan konuyu (revizyonizm ve birlik sorunu) önemsemediğim sanılmasın. Modern revizyonizme karşı ilkesel tutum ve komünist hareketin potansiyel güçlerini maddi güçlere dönüştürerek tek kanalda birleştirmek önemli. Haluk Yurtsever'in yazısı da bir cevabı haketmişti ve ben konuyla ilgili eleştirilere ve bakış açısına katılıyorum. Fakat sorun bu değil. Sorun *T. Kurtuluş* somutunda bu konuyu işlemenin, bu kadar sayfa ayırmanın işçi hareketine, devrimci harekete ne kazandıracağı sorunudur. Bu bakımdan, üzerinde durduğum asıl yan yönteme ilişkindir.

T. Kurtuluş'a devrimci bir aydın topluluğu olarak değer vermek olanaklı. Fakat *T. Kurtuluş*, politik bir kuvvet olarak işçi sınıfı içinde ya bilinmiyor, ya da ciddiye alınmıyor. Bunda, işçi hareketinden tecrit durumu belirleyici bir rol oynuyor.

Böyle olunca önemli bir konu daha baştan, muhatabı nedeniyle yeterli bir ilgi görmüyor. Ayrıca, işçiler arasında uzun polemik yazılarının fazla bir ilgi görmediği de biliniyor.

Soruna böyle yaklaşılınca, illegal bir gazetede konuya ilişkin 20 sayfayı aşkın bir yer ayırmak isabetsiz ve yersiz bir davranıştır. Bunun yarattığı hoşnutsuzluğa bir çok yoldaşta şahit oldum.

Bence *T. Kurtuluş*'a en anlamlı cevap, yazıda yapılan tahrifatları açıklığa kavuşturmak, sorunun önemine vurgu yapmak, bu konuya *Ekim*'de birçok kez değinildiğini hatırlatmak ve *T. Kurtuluş*'un Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler karşısında 2,5 yıldır çizdiği zikzakları ve gündelik politikalarını yorumsuz olarak aktarmak olabilirdi.

Sonuç olarak ideolojik savaşımda muhatapları doğru seçmek ve illegal gazetemiz *Ekim* sayfalarını tutumlu kullanmak gerekir diyorum.

T. Göker

Ekim'e ilişkin görüşler

Ekim'in son dört sayısını okudum. Yayın politikanız gerçekten çok güzel. Özellikle biz işçilere düşüncelerimizi ve güncel sorunlarımızı yazarak açıklama fırsatı vermeniz bir çok yönden bizleri geliştirme koşullarını yarattığına inanıyorum. Şairin dediği gibi "ben artık şarkı dinlemek değil, şarkı söylemek istiyorum". Evet güncel sorunlarımız başkalarının ağzından değil, bizim ağzımızdan daha somut bir şekilde ortaya koyulmalı ve yine çözümler hep beraber somut bir şekilde diyalog içinde aranmalıdır. *Ekim*'de bunları tam olmasa da görüyorum. Ama bu konuyu daha tam olarak geliştireceğine inanıyorum.

Gazetede çıkan "genel grev" konusu üzerine fikrimi söylemek isterim. Bu konuda sanırım "genel grevin sebep-sonuçları" üzerinde de durmak proletaryanın üretimden gelen gücünü göstermek açısından daha yararlı olacaktır. Ama ne yazık ki genel grevin sebep ve sonuçları üzerinde pek durulmamış. "Genel grev" konusunda fabrikada bazı arkadaşlarla da konuştuk. Bu grevin sebep ve sonuçlarını yetersiz de olsa anlatmak, arkadaşlar arasında sınıfsal güçlerin ölçüsünü görmelerinden ötürü politik bir coşku yarattı. Bu politik coşkuya bütün *Ekim* okurlarının katılması ve bunu çevrelerine yaymaları açısından mümkünse "genel grev"in sebep ve sonuçlarının kapsamlı bir şekilde ele alınmasını istiyorum. Ayrıca gazetede çıkan işçi arkadaşların yazılarını daha özde ve somuta ilişkin, ayrıca pratik çözümlemeleri de içersinde barındırdığı için çok iyi buluyorum. Güncele ilişkin teorik ve Kürdistan'daki gelişmelerle ilgili yazılar da bizler için yararlı oluyor. Ve yine mümkünse diğer ülkelerdeki işçi eylemleri hakkında bilgi vermenizi istiyorum. Bunun ülkemizdeki işçilerin mücadele tecrübelerini geliştirmeleri bakımından yararlı olacağı kanısındayım.

A.Babacan
Ankara

31.sayıya eleştirilerimiz ve isteklerimiz

Yoldaşlar, konuya şöyle girmek istiyorum, elimize ulaşan 31.sayıyı hiç beğenmedik. Kısaca bu konu üzerinde kendi eleştiri ve düşüncelerimi sizlere yazmayı gerekli buldum. Beni anlayışla karşılayacağınızı umarım. Çünkü dergimizin pratik-faal yaşamın içinde olan yoldaşların istemleri doğrultusunda çıkmasını istiyoruz. Bu istemleri genel olarak şöyle açıklayabiliriz:

Ülkemizi sosyalist devrime aday ülkelerden biri olarak görüyoruzve gerçek bir komünist partisinin yaratılmasının önümüzde en acil biricik görev olarak durduğunu söylüyoruz. Partimizi ancak ve ancak işçi sınıfının içinde yaratab-leceğimiz, tüm dikkat ve enerjimizi işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırmamız günün en acil görevi olarak duruyorsa, şimdi sizlere soruyorum;

Sayfaları zaten sınırlı olan illegal gazetemizde, üstelik artık gerçekten sınıfa, öncü işçilere ulaştırmaya başladığımız bir dönemde, hangi mantık çerçevesinde tutup da 20 sayfayı *T.Kurtuluş*'a ayırdınız, anlayamıyorum. Biz *T.Kurtuluş*'u küçük bir çevre olarak görüyoruz.Ve ciddiye almıyoruz. Sınıf içinde varolmayanı nasıl ciddiye alalım ki? Önümüzde gerçekten ciddiye alınacak sınıf içinde o kadar hareket varken, hiçbir varlığı olmayan bir akıma mürekkep tütketip sayfalarımızı ziyan ediyoruz.

Bir de son zamanlarda resimlere yer verilmeye başlandı. Bence bu da gereksiz.Resimler değil daha uygun yazılar kullanılabilirdi. Sayfa sayısının düşük olması aslında daha uygun olur. Yayınımız gerçekten çok hantal durumda. Kamuflesi bile bazen sorun oluyor. Hantallığından dolayı gerekli kamuflaj yapılamayıp, gereksiz rizikolara girilebiliyor.

Gazete konusunda bir diğer sorunumuz da geç çıkması. Yani her ayın sayısı genellikle ayın 20'sinde çıkıyor. Bu da genelde olumsuz bir etken olarak karşımızda duruyor. Biz gazetemizin illegal dahi olsa, elimize aybaşında geçecek şekilde hazırlanmasını istiyoruz. Bu, gazetemizin sınıf içinde kendine daha iyi bir yer bulmasını sağlayacaktır. Bu konuda çeşitli zorluklarla karşılaşacağınızı biliyorum, ama yine de bu konu üzerinde daha duyarlı olacağınızı umarım.

İ.Bakır, İstanbul

Sendikaya rağmen...

(Baştarafı s.5'te)

görebilmek, 1 Mayıs'ı kendi içinde bir amaç olmaktan çıkarmaktır. Oysa bir çok örgüt bu bakış açısından uzaktı. Bu da işçi sınıfının bu 1 Mayıs'ta yeterli ölçüde katılımcı ve militan bir tutum geliştirememesinde bir rol oynadı.

Bu yaklaşımlara sahip arkadaşlardan bazıları 30 Nisan günü geldiğinde militan fakat sınıfa güvenmekten uzak, sınıfın bugünkü koşullarını değerlendirmekten bu özgül koşullar içinde sınıf mücadelesini yükseltmekten uzak bir düşünce ve anlayışıyla, bu fabrikada bu saatten sonra bir şey olmaz diyerek, 1 Mayıs'a bir gün kala fabrikayı terkedip Taksim'e gideceklerini söylediler. Sendikamızın başında bulunan TBKP'li yöneticilerin sendika adına almış olduğu karar ise yalnızca 30 dakika bildiri okumaktı. 1 Mayıs günü sabah işbaşı yapmadan (8.00) bildiri okunup, fabrika etrafında bir tur atılarak olayı geçiştirmekti.

Bizim kararımız fabrika etrafında 3-4 tur ile tespit edilen sloganların ("Yaşasın 1 Mayıs", "1 Mayıs Hakkımız Söke Söke Alırız", "İşçiler Elele Genel Greve") atılması idi. 1 Mayıs bildirisi okunduktan sonra fabrika bahçesinde 800 kişiyle 3 tur atıldı, sloganlar , alkış protestoları yapıldı. Bu kutlama 40 dakikayı aldı. Bu süre içinde daha önce karar verdiğimiz vizite eylemi yapılacağından, temsilcilik grubu işçilerin işbaşı yapması için sürekli çaba gösterdi. İşçi arkadaşlara sendikanın vizite eylemi kararı olmadığını ve temsilcilik grubunun da böyle bir eylemi desteklemediğini bildiriyorlardı. Fabrikaya girdiğimizde işçi arkadaşlar temsilcilik grubunun resmi konumundan dolayı işbaşı yaptılar. Bizim müdahale etmemiz sonucu fabrikada üç bölümden oluşan çalışma alanının alt ve orta katındaki arkadaşlar viziteye çıktılar ve iki katta üretim tümüyle durdu. Bu, fabrika genelinde seri üretimin durmasına yolaçtı. Çalışan arkadaşlar da daha sonra çalışmalarının yanlış bir tutum olduğunu, temsilcilikten kaynaklandığını ve işçileri böldüğünü, Türkiye genelinde ise bir ihanet olduğunu söylediler.

Sonuç olarak iş yerimizde işçiler bu 1 Mayıs'ta gerek sendika yöneticileri ve temsilcilerine, gerekse militan fakat sınıfa güvenmeyen arkadaşlara gerekli cevabı vermiştir.

İstanbul'da bir metal fabrikası

Yurtdışındaki yoldaşlara

"Yakın ateşi!"

İstanbul... Proletaryanın başkenti... Öncü müfrezesi... 15-16 Haziran'lar yaratmış, görkemli işçi direnişlerine sahne olmuş ... Nice gözüpek devrimciye yataklık etmiş, nice örgüte kucak açan, dost kent. Burjuvazinin başbelası, korku kaynağı... "1 Mayıs'ta alanlardayız" dediler, işçiler ve devrimciler... Bir büyük telaş sardı burjuvaziyi... Kolluk kuvvetleri denilen çakallar sürüsü ile, korku içinde İstanbul'u işgal etmeye kalktı. Sizi gidi budala zaptiyeler!... Farkında değil misiniz hala? "İstanbul'un taşı-toprağı altın" değil; işçi, işçi !... Ve bunu siz yarattınız... Sizi bilmeyiz ama, biz en çok İstanbul'u seviyoruz. Bizim kentimiz zira. Büyük mücadele burada olacak, bu kesin. İşçilerin sovyetini de ilk burada kuracağız, bilesiniz...

"Devrim kartalı" büyük devrimci Rosa, "ateş ve ruh" diyordu, Alman proletaryasına ve onun öncü kolu Spartakitlere... İstanbul'un işçileri de bizim "ateş ve ruh"umuz...

Dinleyin yoldaşlar! Bir işçi mitingine katılan yoldaşlarınızdan biri bakın ne diyor:

"Diyeceğim; komünistler için öylesine verimli bir ortam vardı ki, bunu farkettikçe, yaşadıkça, bilinçli işçilerden bazılarıyla sürekli ilişkilerin temellerini attıkça, devrimci çizgimizin ete-kemiğe büründüğünü hissediyordum."

Ve devam ediyor:

"Çok sayıda yoldaşımın aynı anlayışla çalışmayı yürüttüğünü ve bu miting vasıtasıyla yüzlerce fabrikaya ulaşacağımızı düşündükçe büyük bir haz duyuyordum."

Bir başka yoldaş ise, devrimin ülkesi, büyük devinimlerin yaşandığı ve yaşanacağı Türkiye'de, Türkiye'nin İstanbul'unda yaşadığını şöyle dile getiriyor:

"Herkesin can boğazına gelmiş. Kendilerine önderlik yapabilecek bir güç arıyorlar. Bu gücü bulduklarında, inandıklarında, ona katılmaları, canları pahasına savaşmaları içten bile değil. Bu güç EKİM olacak diyorum, doğru perspektifiyle, aktif militan eylemleriyle."

Bu bir ruhtur yoldaşlar... Maya tutmaya başlamıştır. Ateştir, yakmaya başlamıştır yürekleri... "Ateş ve ruh" bu iki yoldaşımızda buluşmuş bulunuyor... Sayıları çoğalıyor, çoğalacak... Sayılarını çoğaltmaya çalışıyoruz... buna mecburuz... EKİM "ateş ve ruh" olmaya mahkum.

Bu ruhu, bu ateşi kendisinde birleştiren, bilince çıkaran, yaşayan, hayali bu olan yolaşlarımız varsa eğer ve bunlar çoğalıyorlarsa, bu ruh saflara yayılıyor, bir nitelik olarak büyüyüp egemen oluyorsa, parti doğuyor demektir... Ateşli ve savaşkan...

Siz de atın yüreklerinizi bu ateşe yoldaşlar... "Ateş ve ruh" sizleri de sarsın.. "Yakın ateşi!". İstanbul'u dinleyin... İstanbul'u yaşayın.

Sizleri çok iyi tanıyoruz. Az koyun koyuna yatmadık. Yükselecek yapının tuğlasında harcınız var, küçümsemeyin. Birlikte inşa edeceğiz partiyi... Tempoyu artırın o halde... Türkü söyler gibi çalışmanın zamanıdır. Ateşe kesilmenin zamanı... "Fedakarlık" ne kelime, karşılamıyor yaptığınızı. Görevinizdir, böyle bilin... Sizi ateşle kucaklıyoruz.

Bir yoldaşınız

Yurtdışında 1 Mayıs...

(Baştarafı s.35'te)

çatışmalar, polisin saldırıları duyulur duyulmaz Türkiyeli devrimciler, derhal dayanışma eylemlerine başladılar. Aldıkları son bilgileri miting alanlarında, 1 Mayıs eğlencesinin yapıldığı toplantı yerlerinde kitleye ulaştırdılar. Alman ve diğer uluslardan insanları, Türkiye'deki işçilerle dayanışmaya, faşist Türk devletini lanetlemeye çağırdı. Derhal çeşitli eylemleri gerçekleştirdiler.

Türkiyeliler 1 Mayıs kutlamalarına hem Almanlardan hem de diğer uluslardan işçilerden daha çok, daha canlı ve daha siyasi bir havada katıldılar. Dünyanın en militan 1 Mayıs'ını gerçekleştiren İstanbul işçi sınıfı ve halkının heyecan ve devrimci inancını, sosyalizmden komünizme umudunu kesmiş, kendine ve sınıfına yabancılaşmış Avrupa metropollerinin emekçilerine ulaştırmaya, devrimin ölmediğini hatırlatmaya çalıştılar.

Dortmund'tan bir Ekim taraftarı

(Baştarafı s.36'da)

İşçiler;

Bütün bu gelişmeler, işçi sınıfı ve emeki halkın devrim için ayağa kalkacağını müjdeliyor. İşçi sınıfımız öncü savaşçı partisine sahibi olması koşullarında, birleşik ve gözüpek kalkışmalarıyla şimdiden "madara" olmuş diktatörlüğe yıkıcı darbeler vurabilecektir. Radikalleşen işçi hareketi kendi öncü partisi için değerli olanaklar sunuyor.

Parti sorununu hayati önemde gören hareketimiz başından beri olanca gücüyle sınıfa yöneldi. Başlıca işçi kentlerinde yoğunlaşan faaliyetimiz öncü devrimci işçilerin artan oranının ilgi ve desteğini gördü. Çıkışımızdan beri kesintisiz olarak süren faaliyetimizi sürdürebildiğimiz onlarca fabrika ve işyerinde belirgin bir etkinliğe ulaştık. Bizi bilip tanıyan, ancak olanaklar elvermediğinden kendilerine ulaşamadığımız, ya da yeterince yardımcı olamadığımız için birçok üretim ve yerleşim biriminden azar ve sitem aldık. Ulaşamamanın baskısı ve acısını duyduk. Bu gelişmeler güven ve kararlılığımızı pekiştirdi. Sınıfa ve parti davasına olan sorumluluğumuzu arttırdı. Şimdi, omuzlarımızdaki yük düne kıyasla daha da ağır.

Çıkışımızın üzerinden 2,5 yıl geçti. Bu süreçte maddi sorunlarımızı yoldaşlarımızın, hareketimiz militanlarının özverileriyle çözmeye özen gösterdik. Dışımızdaki kesimlerin desteğine başvurmaktan kaçındık. Ne var ki ulaştığımız gelişme düzeyinde, açlık sınırına itilmiş bir sınıfın içinde çalışmanın maddi sorunlarını salt kendi militanlarımızın olanaklarıyla çözmek mümkün olamıyor. Devrimin güç ve ilham kaynağı olan sınıfın desteğini istemek zorunluluğunu duyuyoruz.

İşçi sınıfı içinde belirgin bir siyasal etkinliği olan ve saflarında yaşamını sosyalizm davasına adamış çok sayıda devrimci kadro ve öncü militan işçi barındıran bir hareket olarak buna hakkımız olduğuna inanıyoruz.

Kapitalizmin baskı ve sömürüsüne karşı olan herkesi sürdürdüğümüz destek kampanyasına katılmaya çağırıyoruz.

Çağrımız ulusu ve ülkesi ne olursa olsun, özgürlük ve sosyalizmden yana olanadır.

Sorumluluk sınıfa ve sosyalizm davasınadır.

Yaşasın İşçilerin Enternasyonal Birlik ve Dayanışması!

Kahrolsun Sermaye Egemenliği, Kahrolsun Kapitalizm!

Yaşasın Özgürlük, Yaşasın Devrim, Yaşasın Sosyalizm!

EKİM HAREKETİ

Yurtdışında 1 Mayıs faaliyetleri

Yurtdışında 1 Mayıs'ın yüzüncü yılı kutlamalarına Ekimciler olarak, olduğumuz her yerde canlı olarak katıldık. 1 Mayıs 1990, ayrışma, yeniden örgütlenme sürecinde Ekim Yurtdışı Örgütünce kutlanan üçüncü 1 Mayıs'tı. Bu yıl, 1 Mayıs hazırlıkları Nisan ayı başında tamamlanmıştı. 1 Mayıs afiş, bildiri ve pulları geçen yılların tersine 15 gün önceden bölgelere ulaşmıştı. Faaliyetler daha planlı ve düzgündü.

Afişler Almanca olarak 10 bin, Fransızca 2 bin, Hollandaca 2 bin, İtalyanca 500 adet basıldı. 14 bin adet pul ve Almanca-Türkçe 10 bin adet bildiri basıldı. Aynı bildiri Fransızca, Hollandaca, İtalyanca olarak yeterli sayıda çoğaltıldı.

Bu yıl, Almanya'da Frankfurt, Köln, Bielefeld, Dortmund şehirlerinde Almanya Marksist-Leninist Partisi (MLPD) ile birlikte ortaklaşa 1 Mayıs geceleri düzenlendi. Türkiye'deki 1 Mayıslar, Türkiye işçi sınıfının mücadelesi ve Kürdistan'daki intifada Alman işçilerine tanıtılmaya çalışıldı.

Türkiyeli örgütler ve gruplar Alman Sendikalar Birliği (DGB)nin düzenlediği 1 Mayıs miting ve yürüyüşlerine bir blok olarak katıldılar.

Kürdistan'daki intifadanın ve Türkiye işçi sınıfının kabaran mücadelesinin yurtdışındaki insanları canlandırdığı 1 Mayıs yürüyüşlerindeki havadan gözleniyordu.

Geçen yıl olduğu gibi Türkiye devrimine gönül vermiş herkes İstanbul ve Türkiye'de 1 Mayıs'ta ne olacağını merak ediyordu. Bir çok kişi Türkiye'de, İstanbul'da olup-bitenleri öğrenmek için telefonlara sarılıyordu. İstanbul'daki

(Devamı s.34'de)

Yurtdışındaki işçilere çağrı

Yurttaş işçiler;

Kendi ülkenizden sesleniyoruz size. Sizin olduğu halde üzerinde yaşayamadığınız, kanlı sermaye egemenliğinden dolayı adı zulüm ve baskıyla özdeşleşmiş bir ülkeden, Türkiye'den...

Kapitalist dünyanın size ait olmayan bir başka köşesinde bile sahip olabildiğiniz yaşam koşullarını bulamadığınızdan terkettiğiniz, olanaklı olsa tüm çalışanların terk edebileceği bu ülkede olup bitenler başka halkları ilgilendiriyorsa eğer; sizi haydi haydi ilgilendiriyordur.

Bu ülke ki; 21.yüzyılın eşiğinde burjuvazinin en vahşi diktatörlüğünü taşır. Burjuvazinin en iğrenç ikiyüzlülüğü burada sergileniyor, emek ve özgürlükten yana olan insana karşı en vahşi suçlar burada işleniyor şimdi.

Sermaye cephesi dünyanın hemen her yerinde tanımak zorunda kaldığı en sıradan demokratik hakları burada artan oranda ve haydutça çiğnemeye devam ediyor.

Herhangi bir ülkede Türk azınlığın haksızlığa uğraması durumunda insan hakları diye feveran etmek, ama aynı zamanda tarihin en yerleşik ve mazlum halkını, Kürt halkını imhaya yönelmek şerefsizliği bu ülke burjuvazisine özgüdür.

Sosyalizmin sözde iflas ettiğini bas bas bağırırlar, ama kendi sınıfına sosyalizmi öneren bir bildiriyi dağıttığı için işçileri sokaklarda kurşunlamadan edemezler.

Beş milyon işsizi olan bu ülkede, ücretlilerin büyük çoğunluğu üç öğün çorbayı bile karşılamayan asgari ücretle ölesiye çalıştırılır. Bir ayda 5000 işçi işinden olur. Ardından "iş, ekmek, özgürlük istiyoruz" diye haykıran yığınlar parababalarının huzur ve güveni bozuluyor diye silahlı birliklerin saldırısına uğrar, işkence görür, zindanlara tıkılır. Ama yine de bu ülkede demokrasi vardır!

Örgütsüz yığınlara boyun eğdirmenin zor olmayacağını bildiklerinden işçi ve emekçilerin her türlü örgütlülüğünü "anarşi yuvası" olarak belleyip zorla dağıtmak, ya da denetimine almak devletin başlıca işidir.

On yılda 700 bin kişiyi işkenceden geçirerek, binlercesini zindanlara tıkarak, yüzlercesini katlederek terörün en acımasızını uyguladılar, her türlü örgütlülüğü terörle dağıttılar. Ulusal gelirdeki payları %70'i aşan dünyanın bu en ucuz işgücü cennetine böylelikle sahip oldular. Ne var ki, bu "cennet"te bile huzurlu ve güvenli değiller. Düne kıyasla daha tedirginler.

Bu sermaye cennetinin işçileri, emekçileri, imha etmek istedikleri Kürtleri, onu başlarına yıkmak üzere harekete geçirdiğini seziyorlar. Aralarındaki onca kin ve husumete rağmen, bir gecede bir araya gelerek ortaçağın saldırı yöntemleri üzerinde birleşmeleri bunun içindir.

Ama nafile! Bir avuca cennet olan bu cehennem yıkılacaktır!

Gelişen mücadelenin başını çeken işçi sınıfı ve ayağa kalkan Kürt halkı kendi öz deneyiminden öğrenerek ilerliyorlar.

Siyasi partisi, parlamentosu, ordusu, basını ve sendika ağalığıyla düzenin tüm kurumlarının gerçek işlevini görerek hızla onlardan kopuyorlar.

Sosyalizm davasının biricik güvencesi işçi sınıfımız kendi gerçek alternatifine yöneliyor. Ne açlıkla yüzyüze bırakma tehditleri, ne kurşun, ne işkence ve zindan, şanlı İstanbul proletaryasının 1 Mayıs'ı militanca kutlamasını engelleyemedi.

Ne sürgün, ne toplu katliamlar, ne korucu denen hain çetelerin kahpe tuzakları, on yaşındaki Kürt çocuğunun kendini ezen tankın üzerine yürüme cesaretini kıramıyor. Artık ırkçı şoven kampanyalar, gerilla savaşının İstanbul Üniversitesinde "vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur" diye yankılanmasının önüne geçemiyor.

Azgınca esen anti-komünist rüzgara rağmen, artan sayıda işçi marksist-leninist ilkelerde örgütlenerek sosyalizme yöneliyor. Açlıkla yüzyüze bırakılan, işkence ve takibata uğrayan işçi kötü kaderine boyun eğmeyi değil, onu değiştirmeyi seçiyor.

(Devamı s.35'te)